

ARHEOLOŠKI MUZEJ U ZAGREBU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.1. Kupnja

- Kupnjom je od D. Maričića iz Zagreba nabavljena sljedeća muzejska građa (gl. inv. 502): za Pretpovijesni odjel otkupljeno je 5 predmeta: brončanodobni mač (P-21193), željezna sjekira (P-21192) i žvale (3 kom., P-21189-21191), za Antički odjel otkupljeno je 27 predmeta: tesarske sjekire, otikači, tesarski alat, sjekira tzv. *dolabra*, nož s brončanim okovom korica, motika (A-18205 do A-18231), za Srednjovjekovni odjel izdvojene su tri ranosrednjovjekovne sjekire, jedan kasnosrednjovjekovni buzdovan i jedna novovjeka sjekira (obrada u tijeku)
- Od B. Čečuka otkupljena je zbirka antičkih nalaza porijeklom iz Jadranskog mora: rimska amfora sjevernoafričkog podrijetla, tzv. tip *Spatheion* (Dressel 27), 4.-6. st. (A-18194), bizantska amfora (Dressel 28 ili 30), 6. st. (A-18195), fragmentirani grlić rimske amfore (A-18196), rimski vrč, tzv. *lagoena* (A-18197), poklopac posude, tzv. *operculum* (A-18198), 3 rimska plitka tanjura (A-18199, 18200, 18201), plitka zdjela naglašenog obruba (A-18202), fragmentirana posuda s jednom očuvanom ručkom (*urceolus* ?) (A-18203), fragmentirani kalež za piće (*calix*) (A-18204)
- Od L. Suić otkupljen je kameni izljev rimske fontane (KS-935) i jantarna figurica labuda (A-18193)
- Iz privatne zbirke M. Starića iz Zagreba otkupljena je staklena antropomorfna bočica s ručicom, iz 2.-3. st. proizvedena u sirijskim radionicama (A-18182)
- Od M. Švaljuga iz Kloštar Ivanića otkupljen je zlatnik Sulejmana II Veličanstvenog iz 1520. godine (E55646)
- Od Jasminke Trusk iz Križa otkupljena je lijevana francuska medalja Henrika II. (E55647)

1.2. Terensko istraživanje

- Tijekom istraživanja na lokalitetu Kaptol prikupljeno je ukupno 711 ulomaka keramike, 5 kom. ljepa, 7 kom. litike te uzorci kamena i ugljena za analize (J. Balen, I. Drnić)

- Tijekom istraživanja NP Plitvička jezera prikupljeno je oko 300 ulomaka keramike (L. Bakarić, S. Mihelić)
- Tijekom istraživanja na lokalitetu Kalvarija-Orlinac-Staro groblje u Lovasu prikupljeno je više stotina ulomaka keramike (S. Mihelić)
- Na lokalitetu Bratelji – Velika Glavičica otkrivena su tri paljevinska groba (cca 120 ulomaka keramičkih posuda) (Z. Gregl)
- U Donjim Čehima otkopan je dio rimske ceste Emona-Siscia te su pronađeni brončani novac cara Valentinijana II (4. st.), ulomak ruba većeg keramičkog pitosa, brončna fibula izrazito profiliranog tipa (Z. Gregl)

1.3. Darovanje

- Dr.sc. Krešimir Filipec (Zagreb) je Srednjovjekovnom odjelu AMZ darovao ranosrednjovjekovnu sjekiru nađenu u Marinbrodu na Banovini (AMZ S-4101)
- Dr. Ron Bude iz Detroita poklonio je Muzeju Galerijev folis izrađen u Siscijskoj kovnici (inv. br. C53515)
- Prof. Dr. Fabio Bevilacqua, Odjel za fiziku „A. Volta“, Sveučilište u Paviji, poklonio je brončanu medalju iskovanu u povodu Boscovich Conference, održane u Paviji od 8. do 10. IX. 2011. god. (inv. br. E55649)

1.6. Ustupanje

Pretpovijesni odjel Arheološkog muzeja u Zagrebu ustupio je Srednjovjekovnom odjelu istog muzeja brončani prsten ranosrednjovjekovnih obilježja iz Kupinova (AMZ S-4067, ranije P-15710) i ranosrednjovjekovni buzdovan iz Novih Banovaca (AMZ S-4094, ranije P-6757)

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

- Tijekom godine redovno su kontrolirani mikroklimatski uvjeti u srednjovjekovnom, antičkom i pretpovijesnom depou, kao i u prostoriji za privremenu pohranu predmeta koji su preuzeti na konzervatorsko-restauratorsku obradu iz drugih institucija, uz svakodnevno održavanje isušivača što se naročito odnosi na period povišene relativne

vlažnosti zraka u podrumskim prostorima od 1. svibnja do 31. listopada (I. Gagro, Z. Znidarčić, S. Latinović, D. Doračić)

- Opran je i signiran cjelokupni materijal pronađen tijekom istraživanja na lokalitetu Kaptol. Također je materijal zalijepljen te je napravljena statistička analiza (J. Balen i vanjski suradnici)
- Oprano je i razvrstano oko 3000 ulomaka keramike te su zalijepljeni dijelovi istih posuda sa zaštitnog istraživanja zapadnog trijema u Varaždinskim Toplicama 2010.g. (D. Kušan, D. Nemeth-Ehrlich i vanjski suradnici)
- Tijekom revizije sustavno je u nove kutije prepakiravana građa prethodno pohranjena u dotrajalim kutijama (M. Bunčić).

2.2. Konzervacija

U muzejskoj radionici se postupci konzerviranja na arheološkim metalnim predmetima odnose prije svega na njihovu aktivnu stabilizaciju odnosno na uklanjanje ili neutralizaciju agresivnih soli koje se nalaze u njima. Spomenuti postupci provode se pomoću kemikalija koje mogu ozbiljno naškoditi zdravlju, stoga se primjenjuju uz propisane mjere zaštite djelatnika.

Željezni predmeti

Tijekom 2011. godine desalinizirano je ukupno **347** raznih željeznih predmeta od kojih 103 pripada Pretpovijesnoj i Antičkoj zbirci Muzeja dok ostali predmeti potječu iz Muzeja grada Zagreba, Instituta za arheologiju, Gradskog muzeja Virovitica, Muzeja Brodskog Posavlja, Gradskog muzeja Vinkovci, Filozofskog fakulteta u Zagrebu te Zavičajnog muzeja u Slatini. Postupak je proveden standardnom metodom natrij-sulfita koji se sastoji od pripremnih postupaka (mikroskopskog pregleda, uklanjanja zemlje i debljih korozivskih naslaga s površine predmeta, numeriranja i pakiranja u mrežice od fiberglasa), mijenjanja otopine svaka 3-4 tjedna (ovisno o brzini ekstrakcije kloridnih soli), utvrđivanja prisutnosti kloridnih soli te mjerenja pH vrijednosti prilikom ispiranja. Postupak se provodio paralelno u dvjema desalinizacijskim kadama kapaciteta 55 i 105 litara i trajao je prosječno 8 mjeseci. Pripremljene radove provele su S. Latinović i apsolvence arheologije E. Balić i A. Grbeša pod stručnim nadzorom D. Doračića koji je proveo sve ostale faze procesa.

Predmeti od bakrenih slitina

Predmeti od bakrenih slitina s ustanovljenom prisutnošću kloridne korozije stabilizirani su inhibitorom korozije benzotriazolom, ukupno njih 44 (D. Doračić, Z. Znidarčić, S. Latinović)

Rad vanjskih suradnika

Svi keramički predmeti iz Bratelja su konzervirani i rekonstruirani u radionici Marine Gregl.

2.2.1. Konzervacija na terenu

Varaždinske Toplice

- Radovi su trajali od 19.9. do 7.10. 2011 g. Konzervacija se sastojala od čišćenja, fugiranja i izrada završnih „kapa“ na zidovima, te rekonstrukcije stepenica (radove je izvodila, Gradnja Havojić“ obrt za graditeljstvo). Izvedeni su sljedeći konzervatorsko-restauratorski radovi:
 - na zidovima 4. st. u zgradi kupališta – sjeverozapadni ugao prostorije 5.
 - na tubulima 4. st. u zgradi kupališta – prostorija 4.
 - na stepenicama istočnog trijema bazilike - 4. st.
 - na stepenicama istočnog trijema foruma 2- 4. st.
- Radovi na skidanju zimske zaštite i uređenju lokaliteta provedeni su tijekom mjeseca travnja.
- Radovi na postavljanju zimske zaštite provedeni su tijekom mjeseca studenog. Na prostoru rimskog foruma i zapadno od njega pokriveni su svi osjetljivi dijelovi arhitekture: zidovi zapadnog trijema i izvorišnog bazena, kanali, kameno opločenje foruma (stiroporom, geotekstilom i PVC folijom). Pokrivena su i stepeništa na kojima je ove godine provedena konzervacija. (voditelji istraživanja i radova na zaštiti: D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj).

Ščitarjevo

- U razdoblju od 1. travnja do 5. svibnja 2011. god. obavljani su pripremni radovi za otvaranje Arheološkog parka Andautonija: skidanje zimske zaštite i uređenje parka.
- Tijekom travnja 2011. god. na zidovima zgrade kupališta vršena je sanacija dijelova pojedinih zidova na kojima je došlo do oštećenja - izmjena trulog kamena i žbuke,

popravak kapa zidova, fugiranje (radove je izvodila „Gradnja Havojić“ obrt za graditeljstvo).

- Briga o održavanju terena (košenje, čišćenje, manji popravci i sl.) vodila se redovito tijekom cijele sezone (od svibnja do studenog), dok su radovi na postavljanju zimske zaštite obavljani u razdoblju od 5. do 25. studenog (radove su nadzirali D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj).

Mrzlo Polje i Bratelji-Glavičica

- Na lokalitetima su konzervirani ostaci ranoromaničke crkve i ranocarskih paljevinskih grobova.

2.3. Restauracija

U Muzejskoj radionici je u protekloj godini restaurirano je ukupno **1034** predmeta iz fundusa AMZ-a i **343** predmeta preuzetih na konzervatorsko-restauratorsku obradu iz drugih institucija. Sveukupno je obrađeno **1377** arheoloških predmeta izrađenih od željeza, bakrenih slitina, srebra, jantara, stakla, keramike i kosti.

Predmeti iz fundusa Muzeja

- **PRETPOVIJESNI ODJEL – 67** predmeta izrađenih od željeza, jantara, bakrenih slitina, keramike i srebra (S. Latinović, Z. Znidarčić, I. Gagro, D. Doračić, J. Fluksi). Radi se o predmetima različite namjene poput posuda, mačeva, korica mača, narukvice, ogrlice, perli, fibula i sl. Za potrebe izložbe *Jantar i koralji* nanizana je ogrlica od 576 zrna, dok je preostalih 220 zrna samo priloženo uz ogrlicu (S. Latinović).
- **ANTIČKI ODJEL – 167** predmeta različite namjene poput fibula, novca, ogledala, umbra, posuda, igli, prstenja i sl. izrađenih od željeza, slitina bakra, stakla, jantara i srebra (S. Latinović, Z. Znidarčić, D. Doračić, J. Fluksi). Osim spomenutih predmeta dovršen je proces čišćenja brončane oplata podnožja kipa koji se sastoji od ukrasnog okvira, dviju fragmentiranih ploča bez natpisa te rubnih okova (D. Doračić). Nakon odluke o prezentiranju, svi elementi bit će spojeni i eventualno aplicirani na konstrukciju od pleksiglasa.

- SREDNJOVJEKOVNI ODJEL – **13** predmeta izrađenih od srebra, keramike i slitina bakra. Radi se o predmetima poput naušnica, prstenja, okova, lampice i fibule (S. Latinović, Z. Znidarčić, D. Doračić). Na fibuli su ustanovljeni ostaci pozlate te ukrašavanja *niello* tehnikom.
- Također su signirana 42 predmeta srednjovjekovne zbirke (S. Latinović).
- NUMIZMATIČKI ODJEL – **786** predmeta (novac) izrađenih od srebra, bakra i bakrenih slitina (S. Latinović, D. Doračić; jednostavnije faze obrade provela je studentica arheologije E. Balić).
- EGIPATSKI ODJEL - **1** figurica od keramike – interventni zahvat (Z. Znidarčić).
- Pored navedenog, izvršeni su i manji zahvati poglavito estetske prirode na ukupno 36 predmeta (S. Latinović, D. Doračić)

Predmeti preuzeti iz drugih institucija

- INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU – **28** predmeta izrađenih od željeza i bakrenih slitina. Radi se uglavnom o građi mlađeg željeznog doba s lokaliteta Zvonimirovo-Veliko te srednjovjekovnih lokaliteta Ilok i Beketinci kao što su koplja, klinovi, fibule, noževi, narukvice, naušnice i sl. Zahvate su proveli S. Latinović, Z. Znidarčić, I. Gagro. Pojedine faze konzervatorsko-restauratorske obrade provele su apsolvence arheologije E. Balić i A. Grbeša u sklopu muzejske prakse.
- GRADSKI MUZEJ VINKOVCI –**17** predmeta izrađenih stakla, željeza i slitina bakra. Radi se o 6 staklenih posuda (Z. Znidarčić) te 10 željeznih predmeta s tragovima drva i tkanine i jednoj brončanoj posudi sa željeznom drškom te tragovima olovno-kositrenog lemljenja (S. Latinović).
- ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU FILOZOFSKOG FAKULTETA U ZAGREBU – **10** predmeta izrađenih od željeza i bakrenih slitina. Radi se kopljima, noževima, aplikama (možda dijelovima oklopa), sjekiri i sl. Na nekim predmetima su mjestimično pronađeni tragovi organskih materijala (drva i tkanine). Zahvate su proveli D. Doračić i S. Latinović. Pojedine faze obrade provele su apsolvence arheologije E. Balić i A. Grbeša.
- MUZEJ BRODSKOG POSAVLJA – **12** predmeta izrađenih od željeza kao što su noževi i koplja (S. Latinović)

- GRADSKI MUZEJ VIROVITICA – **22** predmeta izrađenih od željeza. Radi se o predmetima poput mehanizma puške fitiljače, klinovima, kopčama te raznim manjim fragmenitima (S. Latinović, Z. Znidračić)
- GRADSKI MUZEJ VUKOVAR – **127** metalnih predmeta poput sjekira, kopalja, mačeva, igli, fibula, srpova, naušnica, prstenja, stremena, novca, dijelova pojasa, noževa i sl. izrađenih od željeza i slitina bakra (S. Latinović, Z. Znidračić, D. Doračić; pojedine faze obrade provele su apsolvence arheologije E. Balić i A. Grbeša). Na dijelu predmeta bilo je potrebno provesti samo zahvate estetske prirode. **40** keramičkih predmeta – lonaca, šalica, vrčeva, ćupova, zdjelica i sl. (J. Fluksi)
- ZAVIČAJNI MUZEJ SLATINA – **75** predmeta izrađenih od slitina bakra. Radi se uglavnom o novcu (S. Latinović, Z. Znidračić)
- GRADSKI MUZEJ VARAŽDIN – **1** koštani češalj (S. Latinović)
- ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU HAZU – **1** predmet izrađen od bakrene slitine. Radi se o većoj posudi iz rimskog vremena koja je u radionicu dopremljena u tzv. „in-situ bloku“ te je iziskivala kompleksniju i dugotrajniju obradu (S. Latinović)
- FRANJEVAČKI SAMOSTAN KOŠLJUN – **5** posudica izrađenih od slitine kositra i olova i bronce (D. Doračić; pojedine faze obrade provela je apsolvencia arheologije E. Balić)
- MUZEJ GRADA ZAGREBA – **1** željezno raspelo s tragovima bakrenog lema (D. Doračić)
- GRAD NOVALJA U SURADNJI S ARHEOLOŠKIM MUZEJOM U ZADRU – **4** predmeta izrađenih uglavnom od slitine bakra i srebra. Radi se o grobnom nalazu iz Caske na otoku Pagu koji se sastojao od 2 naušnice, 2 novca, prstena i ogrlice. Dosad su restaurirane naušnice i novac, dok su ogrlica i prsten u tijeku obrade. Na naušnicama i ogrlici pronađeni su tragovi pozlate koji znatno otežavaju postupak čišćenja (D. Doračić)
- Odobrenjem ravnatelja restaurirano je 20 manjih predmeta (perle, medalje i sl.) iz zbirke Brnić (Z. Znidračić)
- Građa preuzeta iz drugih ustanova pripada vremenskom rasponu od pretpovijesti pa sve do kasnog srednjeg vijeka i obuhvaća već spomenute predmete različite namjene poput nakita, alata, oružja, posuđa i sl. Gotovo svi željezni predmeti su preuzeti u stanju djelomične dezintegracije uslijed uznapredovalih korozivskih procesa, što je

prvenstveno rezultat neprikladnog smještaja kao i nepravovremenog konzervatorsko-restauratorskog tretmana.

Rad vanjskih suradnika

- U radionici za tekstil HRZ-a dovršen je konzervatorsko-restauratorski zahvat na abdominalnom pogrebnom platnu (inv. br. 667-1) iz Egipatske zbirke. Koji je započeo 2010. godine. Radove je obavila Gordana Car (konzervator-restaurator). Platno je privremeno pohranjeno u čuvaonicu.
- Rekonstrukcija ranosrednjovjekovnog tobolca prema izvornim primjercima iz 10. stoljeća otkrivenim na ranosrednjovjekovnom groblju bjelobrdske kulture Vukovar-Lijeve Bara (Ž. Demo i vanjski suradnik Zdravko Ladiš)

2.4. Ostalo

- Određen broj predmeta zahtijevao je osim konzervatorsko-restauratorskog postupka i analitičku obradu s ciljem utvrđivanja pojedinih tehnoloških detalja koji utječu na ispravnu stručnu i znanstvenu interpretaciju predmeta. Stoga je nastavljena suradnja s Institutom Ruđer Bošković (dr.sc. M. Jakšić), Geološkim odsjekom PMF-a u Zagrebu (dr.sc. H. Posilović), Centrom za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja „Ivan Vučetić“ MUP-a RH (I. Špoljarić) i Tekstilno-tehnološkim fakultetom u Zagrebu (dr.sc. Emira Pezelj) te Zavodom za zavarivanje u Zagrebu na kojem se ovisno o potrebi provode radiografska snimanja (J. Barbić, M. Rastović).
- Dio analitičkih ispitivanja koje nije bilo moguće provesti u Hrvatskoj napravljeni su u suradnji s specijaliziranim laboratorijima u Njemačkoj. Tako su uzorci smole brezovog drveta s keramičkih posuda iz tumula 6 (Kaptol-Gradci) analizirani u *Rathgen-Forschungslabor* -Staatliche Museen zu Berlin (dr. R. Pausewein, dr. E. Sanchez-Gomez) dok je u Curt-Engelhorn-Zentrum Archäometrie u Mannheimu provedena metalografska analiza željeznog mača iz tumula 6 (Kaptol-Gradci). Na temelju strukturne analize ustanovljeno je da je mač izrađen od čelika s različitim postokom ugljika, no bez tragova kaljenja. Analizu je proveo dr. R. Schwaab i prof. dr. Ernest Pernicka.
- Uspostavljena je i suradnja s Deutsches Bergbaumuseumom u Bochumu odnosno s voditeljem laboratorija dr. Michaelom Prangeom čijom ljubaznošću će se izvršiti klasična metalografska analiza dodatnih četiriju uzoraka, a predviđen je i nastavak

zajedničkog istraživanja s ciljem rekonstrukcije tehnoloških procesa s početka željeznog doba.

- Izvršene su antropološke analize ljudskog osteološkog materijala s nalazišta Ščitarjevo – Škola: 6 skeletnih ukopa i 58 uzoraka spaljenih kosti (Odsjek za arheologiju HAZU).

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

- Pretpovijesni odjel: u računalnom programu M++ upisano je 505 inventarnih brojeva (J. Balen, I. Drnić, S. Mihelić).
- Numizmatički odjel: prenošenje podataka iz postojećih inventarskih knjiga u računalni program NUMIZ, odnosno računalno inventiranje 2861 primjeraka grčkog, rimskog republikanskog i carskog novca (I. Mirnik, T. Bilić)
- Antički odjel: uneseno je 320 inv. jedinica u M++ (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich, I. Radman-Livaja)
- Srednjovjekovni odjel: kontinuirani rad na dopuni i reviziji podatka u datotečnom programu M++ te unos podataka za 36 novoinventirana predmeta: AMZ S-4066-4101 (M. Bunčić)

3.2. Katalog muzejskih predmeta

- Pretpovijesni odjel: u računalnom programu M++ radilo se na ažuriranju podataka i priključivanju predmetnih fotografija. Ukupno je izrađeno 982 predmetnih kartica (J. Balen, I. Drnić)
- Srednjovjekovni odjel: pridruživanje fotografija predmetnim karticama u računalnoj bazi M++. Ukupno je izrađeno 2058 predmetnih kartica (M. Bunčić)
- Numizmatički odjel: kataloška obrada 475 primjeraka rimskog republikanskog novca (T. Bilić)
- Egipatski odjel: dovršena je stručna, kataloška obrada 350 skarabeja i skaraboida (I. Uranić)

3.3. Fototeka

- Snimljeno je 7040 digitalnih fotografija za potrebe muzejskih odjela, izdavačku djelatnost Muzeja, vanjske suradnike te dokumentaciju izložbi i događanja u Muzeju (I. Krajcar)
- Obradeno je i konvertirano u TIFF i JPEG 13513 digitalnih fotografija (I. Krajcar)
- Skenirano je, obrađeno i konvertirano u TIF oko 300 (od cca. 3000 komada u arhivu staklenih ploča) negativa na staklenim pločama (I. Krajcar)
- U bazu je uneseno 710 novih, a inventirano je 200 fotografija (I. Krajcar)
- U lokalnu bazu podataka evidentirane su zbirke negativa, diapozitiva i fotografija – zaključno s brojem 72 (I. Krajcar)
- Prikupljeno je 714 fotografija vezanih za izložbenu djelatnost Arheološkog muzeja u Zagrebu te 384 fotografije vezane za posebna događanja. Sve fotografije su u digitalnom obliku. (A. Solter)
- Fototeka Pretpovijesnog odjela popunjena je s 1098 digitalnih fotografija predmeta za muzejsku bazu podataka (I. Drnić, S. Mihelić).
- Tijekom arheološkog iskopavanja rimskog termalnog izvorišta te konzervatorsko-restauratorskih radova na zidovima i na stepenicama na arheološkom lokalitetu u Varaždinskim Toplicama snimljeno je oko 1500 digitalnih fotografija (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)
- Tijekom Dana Andautonije u Ščitarjevu snimljeno je oko 150 digitalnih fotografija (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)
- Prilikom sanacije zidova i obrade materijala u Ščitarjevu snimljeno je 130 digitalnih fotografija (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)
- Tijekom istraživanja na Žumberku napravljeno je 180 digitalnih fotografija (Z. Gregl)
- U digitalni oblik prebačeno je 590 terenskih fotografija s lokaliteta Knin-Greblje i Brodski Drenovac-Plana; analogne fotografije pohranjene su u nove spremnice (M. Bunčić)
- Fototeka Srednjovjekovnog odjela popunjena je s više od 2000 digitalnih fotografija predmeta za muzejsku bazu podataka (M. Bunčić)
- Razvrstavanje i pohrana analognih fotografija i dokumentacije srednjovjekovne građe za muzejsku izložbu "Spomenici zlatarstva od prethistorije do srednjeg vijeka (iz zbirki Arheološkog muzeja)", AMZ, 1969. godina. (Ž. Demo)

- Digitalno snimanje rimskog republikanskog novca iz sustavne zbirke (2280 snimaka) (T. Bilić)

3.4. Dijateka

- S lokaliteta Bezdanjača kod Vrhovina digitalizirani su negativni snimljeni 1963. g. - ukupno 59 komada (I. Krajcar)
- Od dr. sc. Srećka Božičevića dobiveno je na poklon 18 negativa snimljenih u pećini Bezdanjači kod Vrhovina 1963. godine. Svi negativni su digitalizirani (I. Krajcar)

3.5. Videoteka

- U bazu podataka za sekundarnu dokumentaciju (modul S++ relacijske baze podataka M++) inventirano je 30 videozapisa sa zaključnom inventarnom oznakom v-101. Sva građa koja pristiže digitalna je (A. Solter)
- Digitalizirano je i pohranjeno na DVD-e oko 12 sati video materijala iz arhiva videoteke (I. Krajcar)

3.6. Hemeroteka

Prikupljeno je 197 članaka u 2011. koji se odnose na djelatnost Arheološkog muzeja u Zagrebu. Inventirani su i upisani u bazu Sekundarne dokumentacije sa zaključnim brojem h-1206. Svi članci koji su prikupljeni tijekom 2011. pohranjeni su u plastične uložnice, a svaka je uložnica dobila naljepnicu s oznakom Muzeja, fonda i inventarnim brojem članka te je svaki članak povezan s metapodacima u programu S++. Svi članci su dostupni u pdf verziji (A. Solter)

3.7. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža

- Za potrebe muzejskih i drugih publikacija te zaštitnih arheoloških istraživanja nacrtano je za: J. Balen -168 predmeta i 1 tipološka tabla, I. Radman Livaja - 30 predmeta, I. Drnić - 25 predmeta te rekonstrukcija peći, L. Bakarić -50 predmeta (M. Galić)

- 14 plakata je povezano s izložbama i posebnim događanjima. Plakati su inventirani i složeni u ladičare te zaštićeni bezkiselinskim papirom (A.Solter)
- Priprema plana lokaliteta Franjevac u AutoCAD za objavu (A. Solter)
- Priprema plana lokaliteta Brekinja u AutoCAD za objavu (A. Solter)
- Nastavak na izradi plana kompletne sonde V-89 na Vučedolu (A. Solter)
- Izrada završnog plana zaštitnih iskopavanja Kaptol – Čemernica 2011. (A. Solter)
- Izvršeno je 3D lasersko skeniranje na prostoru rimskog foruma i izvorišnog bazena za potrebe izrade dokumentacije rezultata arheoloških istraživanja 2011.g. u Varaždinskim Toplicama (“Vektra” Varaždin)
- Skenirano je (3D skenerom) 15 kom kamenih nalaza (skulpture, reljefi i natpisi) i izrađeni su 3D poligonalni modeli (“Vektra” Varaždin)
- Tijekom istraživanja u Varaždinskim Toplicama nacrtano je 10 crteža (profili, tlocrti, presjeci) iskopa unutar izvorišnog bazena (D. Kušan Špalj)
- Za pripreme publikacije *Tesserae Sisciensiae* nacrtane su 1123 sisačke tesere (vanjski suradnici).

3.8. Kartoteka

- Izrađena je kartoteka posebnih nalaza za materijal sa iskopavanja Varaždinske Toplice 2002. (80 kom) i 2010. (62 kom)
- Datoteka *Opća bibliografija*: 573 novoupisanih jedinica; stanje: 4753. (Ž. Demo)

3.8. Stručni arhiv

- Digitalizirano 6100 stranica stručnog arhiva arheoloških lokaliteta i numizmatičkog arhiva (A. Solter i ArhivPRO)
- U bazu podataka stručnog arhiva Arheološkog muzeja u Zagrebu do sada je ubačeno 750 košuljica arhiva (od slova A do V) (A. Solter)
- Nastavak na upisivanju arhivske građe u bazu Hrvatskog državnog arhiva ARHiNET. Upisane su sve registraturne jedinice vezane za primarnu i sekundarnu muzejsku djelatnost (A. Solter)
- Završena je revizija osobnog fonda Vinski. Fond je popisao i djelomično digitaliziran. Oznaka fonda je 210-1 do 210-26 (A. Solter)

- Započet je rad na osobnom fondu Vikić (A. Solter)
- Završena je revizija numizmatičkog arhiva arheoloških lokaliteta (A. Solter, T. Bilić). Popisano je 476 košuljica, a digitaliziran je dio arhiva: od slova A do L (A. Solter)
- Započeta je revizija Stručnog arhiva Arheološkog muzeja u Zagebu (A. Solter)

3.9. Ostalo

3.9.1 Fond izložbi

Dokumentirano je 8 izložbi koje su održane u izložbenim prostorima AMZ-a tijekom 2011. te su prikupljeni svi materijali vezani za te izložbe (plakat, pozivnica, deplijan, katalog), kao i 4 izložbe Arheološkog muzeja u Zagrebu koje su održane izvan Muzeja. (A. Solter)

3.9.2 Fond fonoteke

Inventirano i u računalnu bazu Sekundarne dokumentacije upisano je 37 audiozapisa, zaključno s brojem fon-128. Sva građa koja pristiže digitalna je. (A. Solter)

3.9.3 Fond posebnih događanja

Inventirano i u računalnu bazu Sekundarne dokumentacije upisana su 24 događanja koja su se održala 2011. godine.(A. Solter, Z. Babić)

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Akcesija:

Razmjenom	564 jed. knj. gr.
Darovanjem	416 jed. knj. gr.
Kupljeno	162 jed. knj. gr.
<u>Ostalo</u>	<u>84 jed. knj. gr.</u>
Ukupno	<u>1226 jed. knj. gr.</u>

Distribucija (vlastita izdanja):

	VAMZ	Druga muzejska izdanja
Razmjena	436	352
Poklon	67	1100
<u>Prodaja</u>	<u>1</u>	<u>583</u>
Ukupno	504	2035
Sveukupno:	2539 jedinica knj. građe	

4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda

Inventirano, katalogizirano i obrađeno 1924 jedinica knj.gr.

4.3. Zaštita knjižnične građe

U svrhu zaštite knjižnične građe u knjigovežnici je popravljeno i uvezano 36 jedinica knjižnične građe.

4.4. Služba i usluge za korisnike

Osim stručnog osoblja Muzeja knjižnicu su koristili i vanjski korisnici:

Čitača u čitaonici	1026
Izdano jed. knj. građe u čitaonici	3078
Posuđeno uz zadužnicu	24

4.5. Ostalo

Nastavljena je katalogizacija i klasifikacija monografskih publikacija iz „Biblioteke dr. Zdenko Vinski i dr. Ksenija Vinski-Gasparini". Izrađena je radna verzija „Pravilnika o radu Knjižnice AMZ“, kao i pripremni radovi za izradu „Plana mjera za slučaj opasnosti“. Izvršena je cjelokupna revizija zaduženja jedinica knjižnične građe. Izrađeno je "Izvešće o reviziji i otpisu knjižnične građe knjižnice Arheološkog muzeja u Zagrebu“.

5. STALNI POSTAV

5.1. Stalni postav Antičkoga odjela

Tijekom godine nastavljeno je s radom na stalnom postavu Antičkoga odjela (Z. Gregl, D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich, I. Radman-Livaja). Do sada su završene četiri cjeline (prezentirane svaka u jednoj prostoriji na II. katu AMZ-a): **1. grčke vaze, 2. spomenici grčke kolonizacije istočne obale Jadrana, 3. rimska vojna oprema, 4. urbanizacija.** Sljedeća prostorija namijenjena je **svakodnevnom životu u rimsko doba.** Tijekom godine izabran je materijal te je napravljen prijedlog likovnog oblikovanja postava od strane arhitekta M. Beusana te je krajem godine pokrenut postupak javne nabave za izvođenje stolarskih radova. Materijal koji će biti izložen podijeljen je u sljedeće cjeline: nakit, igre, teatar, pisanje, poljoprivredni alat, trgovina, obrt, keramičko posuđe, svjetiljke, staklo, medicinski i farmaceutski instrumenti.

5.3. Ostalo

- Rad na stalnom postavu antičke zbirke Zavičajnog Muzeja Varaždinske Toplice - stalni postav otvoren je 11.11. 2011. (autorice postava: D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich, likovni postav: N. Jelavić-Mitrović).
- Rad na stalnom postavu Gradskog muzeja Vukovar: razdoblje neolitika i eneolitika (J. Balen), razdoblje antike (A. Rendić-Miočević, I. Radman-Livaja), "*Vukovar-Lijeva Bara - višeslojno nalazište (prostorije br. 8 i 9)*" (D. Balen-Letunić, pretpovijest, Ž. Demo, srednji vijek)

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

- Rad na obradi građe od spondylusa iz fundusa Pretpovijesne zbirke u svrhu objavljivanja (J. Balen)
- Rad na obradi građe s lokaliteta Tomašanci-Palača (J. Balen)
- Rad na obradi građe s lokaliteta Surčin (S. Mihelić)
- Rad na obradi građe iz kasnog brončanog doba za potrebe izložbe „Starija faza kulture polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj – novi izazovi“ (S. Mihelić)

- Rad na obradi građe od jantara za potrebe izložbe „Jantar i koralji“ (L. Bakarić)
- Rad na sakupljanju građe lokaliteta Bezdanjača kod Vrhovina (L. Bakarić)
- Stručna obrada materijala i dokumentacije s istraživanja iz Ščitarjeva i Varaždinskih Toplica (D. Kušan Špalj i D. Nemeth-Ehrlich)
- Rad na stručnoj obradi ranosrednjovjekovnog ukrasnog lanca sa srcolikim privjescima iz Arheološkog muzeja u Zagrebu (AMZ S-4102) u okviru srodne arheološke građe s područja Mađarske, Slovačke, Slovenije i Srbije (Ž. Demo)
- Pripreme za otpočinjanje rada na znanstveno-stručnoj studiji Kloštar Podravski-Pesci, ranosrednjovjekovno groblje bjelobrdske kulture (Ž. Demo)
- Obrada kasnocarske i ranobizantske numizmatičke građe kasnog V. i VI. st. – evidentiranje i katalogiziranje novoregistrirane građe (Ž. Demo)
- Rad na obradi keramičke građe i kugli s lokaliteta Jurjevac Punitovački - Stara Vodenica (M. Bunčić)
- Stručna obrada rimskog republikanskog novca iz zbirke AMZ-a u svrhu objave kataloga cjelokupne zbirke republikanskog novca (475 primjeraka) (T. Bilić)
- Nastavak proučavanja optjecaja keltskog novca na tlu Hrvatske; dovršen je rad na skupnom nalazu iz Varaždina/Križovljana iz 1843. god. i nalazi se u tisku (*Vjesnik arheološkog muzeja u Zagrebu*); kao i velikom skupnom nalazu keltskog novca, tzv. “Samoboraca” nedaleko Okić-grad iz 1922. god. Završena je također stručna obrada skupnog nalaza novca tzv. “Đurđevčana” iz Šemovca 1888. god. (Peter Kos, Ljubljana – Ivan Mirnik)
- Nastavak pripremnih radova na zagrebačkim svescima serije *Sylloge nummorum graecorum*. Obrađen je grčki novac i dio rimskog carskog novca iz nekadašnje zbirke Benka Horvata (I. Mirnik) kao i grčki novac Italije i Sicilije (T. Bilić)
- Rad na stručno-znanstvenoj obradi rimskog republikanskog novca zbirke AMZ-a (T. Bilić)
- Rad na temi cirkulacija novca u južnoj Panoniji između 3. st. pr. Kr. i 193. godine (T. Bilić)
- Rad na kasnorepublikanskim ostavama u južnoj Panoniji u svrhu objave članka u *Vjesniku arheološkog muzeja u Zagrebu* (T. Bilić)
- Rad na članku “Numizmatički dokazi Apolonova solarnog karaktera” u svrhu objave članka u *Vjesniku arheološkog muzeja u Zagrebu* (T. Bilić)

- Rad na obradi ostave rimskog novca 4. st. iz Treštanovaca kod Požege (1846 primjeraka), koja će u obliku monografije biti objavljena u serijskoj publikaciji AMZ-a (Katalozi i monografije Arheološkog muzeja u Zagrebu br. 10 za 2012. godinu) (T. Bilić, D. Margetić)
- Rad na obradi ostave italiskog i afričkog novca 3. i 2. st. pr. Kr. iz Mazina u svrhu objave članka u *Vjesniku arheološkog muzeja u Zagrebu* (A. Bertol, K. Farac)
- Rad na obradi ostave rimskog srebrnog novca 3. st. iz Niške Kamenice (A. Bertol)
- Nastavak rada na obradi numizmatičkog materijala iz iskopavanja u episkopalnom kompleksu u Dubrovniku: od novca nađenog ispod Katedrale obrađeno je u NUMIZu 318 primjeraka, a ispod Bunićeve poljane (tzv. Pujiške pijace) 321 primjerak (I. Mirnik)
- Nastavak s laboratorijskom, stručnom i znanstvenom obradom numizmatičkog materijala s iskopavanja J. Jeličić-Radonić u Remetinovu vrtu u Starome gradu na Hvaru (T. Bilić, I. Mirnik).

6.2. Identifikacija/Determinacija građe

- Determinirano je 100 različitih nalaza kamenih spomenika iz Varaždinskih Toplica (D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj)
- Determinacija 20 primjeraka rimskog novca iz Gradskog muzeja u Samoboru, 6 primjeraka srednjovjekovnog i novovjekovnog novca iz grobova s lokaliteta Ilok – Sv. Petar apostol, 3 primjerka rimskog i srednjovjekovnog novca iz Ludbrega (T. Bilić, I. Mirnik)

6.3. Revizija građe

- Rad na reviziji građe iz Pretpovijesnog odjela: napravljena je revizija građe mlađeg željeznog doba (I. Drnić), a započelo se s revizijom građe s lokaliteta Jakovo Kormadin, Vučedol, Brodski Varoš, Malička i Malunje (J. Balen u suradnji sa studentima Odsjeka za arheologiju u Zagrebu)
- Rad na registraciji i reviziji Zbirke grčkih vaza i Zbirke nalaza iz Varaždinskih Toplica (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)

- Kontinuirani rad na reviziji građe i pripremi za registraciju Srednjovjekovne zbirke. Revidirano je više od 3000 predmeta (obrada u tijeku). (M. Bunčić, Ž. Demo)
- Obavljena je revizija građe Egipatske zbirke. Zbirke se istovremeno priprema za postupak registracije (I. Uranić)
- Tijekom 2011. godine izvršen je veći dio revizije kompletnog fundusa Numizmatičke zbirke. Zasad je ukupno revidirano 104 704 inventarna broja, odnosno 231 614 primjeraka novca. Istovremeno je utvrđeno da nedostaje 1930 primjeraka novca, odnosno inventarnih brojeva.

6.4. Ekspertize

- Stručnjaci Pretpovijesnog odjela obavili su 6 ekspertiza (J. Balen 2, I. Drnić 2, S. Mihelić 1, L. Bakarić 1)
- Obavljene su 4 ekspertize predmeta čiji su vlasnici naveli da su ih ili njihovi preci kupili u Egiptu. Za sve četiri ustanovljeno je da se radi o suvenirima (I. Uranić)
- Stručnjaci Antičkog odjela obavili su 24 ekspertize (D. Nemeth-Ehrlich 3, D. Kušan Špalj 3, Z. Gregl 10, I. Radman-Livaja 8)
- Stručnjaci Srednjovjekovnog odjela obavili su 7 ekspertiza (Ž. Demo 7)
- Obavljene pismene (elektroničkom i običnom poštom) i usmene ekspertize za 180 primjeraka novca i medalja (I. Mirnik, T. Bilić).

6.5. Posudba i davanje na uvid

- Za potrebe izložbe „Novi nalazi s otoka Krka“ Centru za kulturu grada Krka od 24. lipnja do 13. srpnja posuđeni su pretpovijesni nalazi iz Krka – kaciga i knemide (J. Balen, Z. Gregl)
- Za potrebe izložbe „Antički Grci u Hrvatskoj“ u Gradskom muzeju Ljubljana od 3.3. do 30.5.2011. posuđena je građa iz Pretpovijesne (7 predmeta) i Antičke zbirke (9 predmeta) (J. Balen, A. Rendić-Miočević)
- Za potrebe izložbe „Starija faza kulture polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj – novi izazovi“ Arheološkom muzeju u Osijeku posuđeni su nalazi s lokaliteta Zagreb-Vrapče, Martijanec-Žgališće, Jarun, Sirova Katalena, Bizovac, Budinščina, Peklenica (S. Mihelić)

- Etnografskom muzeju za potrebe izlaganja na izložbi „Vatra“ posuđena je urna iz Velike Gorice (J. Balen)
- Za potrebe izložbe "*Mors porta vitae - Smrt, vrata života: stara zagrebačka groblja i pogrebi*" (Muzej Grada Zagreba, Zagreb, 13.12.2011. do 26.02.2012.) posuđeno je 6 posuda iz razdoblja kasnog brončanog doba s položaja Zagreb-Vrapče (inv. br. P-17038-1704) i Zagreb-Horvati (inv. br. P-17059) (J. Balen), antički materijal – s lokaliteta: Zagreb - Križanje Savske i Vukovarske, Grob 1, keramički vrč (Inv.br. 16256); Zagreb - Držićeva, Grob 1, 6 keramičkih predmeta (urna, Inv.br. 8911, posuda u obliku vaze, Inv.br. 8912, 2 poluloptaste zdjele, Inv.br. 8913a i 8913b, 2 lonca, Inv.br. 8914 i 8915); Grob 2, keramička urna, Inv.br. 8916 i keramička zdjelica, Inv.br. 8916b; Grob 3, keramički vrč (Inv.br. 8917) i brončana fibula (Inv.br. 8918); Grob 5, 6 keramičkih i 5 brončanih predmeta (vrč, Inv.br. 8919, zdjela, Inv.br. 8920, hausurna, Inv.br. 8921, vrč, Inv.br. 8922, čaša, Inv.br. 8923, svjetiljka, Inv.br. 8924, 3 fibule, Inv.br. 8925, 8926 i 8927, 2 primjerka novca, bronca, Inv.br. 8921a i 8921b; Grob 6, brončana fibula, Inv.br.8928, dio nadgrobnog mramornog spomenika, Inv.br. KS934, 2 ulomka freske (Inv.br. 8946 i bez inv.br); Zagreb - Maksimir, Grob 1, 2 keramičke zdjele, Inv.br. 15883 i 15884, keramička čaša, Inv.br. 15885 i dio keramičkog vrča Inv.br. 15886; (Z. Gregl) i srednjovjekovni materijal: Zagreb-Kruge, gr. 1, 14 predmeta (sjekira S-2948; bojni nož S-2950; nož, S-2952; kopča, S-2955; dvije pređice, S-2956-2957; jezičac remena, S-2958; koštano ojačanje luka, S-2959; razlabljivač, S-2960; konjske žvale, S-2961; okovi sedla, S-2963; par stremena 2964; lonac, S-2965); Zagreb-Kaptol, 4 predmeta (4 naušnice, S-2944-2947), Zagreb-Opatovina/sv. Franjo, 30 predmeta (križoliki privjesci, S-3906-3908; 3 prstena, S-3909-3911, dugme-privjesak s ušicom, S-3922-3925; dugmad rukava, S-3926-3929; dvopetljaste spona s kukom i ušicom, S-3934-3938, 3946, 3952-3953; pređica s trnom i okovom S-3989; jezičac remena, S-3990; 4 kružna okova pojasa, S-3992-3995; pfennig Ferdinanda I, S-4030). (Ž. Demo). Za potrebe izložbe također je iz stručnog arhiva posuđen novinski članak iz 1955. godine (A. Solter).
- Omogućeno je snimanje vučedolske golubice talijanskoj TV ekipi s kanala RAI 3 (novinari Davide Mocci i Cinzia Secchi) koji snimaju reportažu za dok. emisiju GEO & GEO (J. Balen)
- Svendu Hansenu iz Deutsches Archaölogisches Instituta dat je na uvid brončanodobni materijal iz Miljane (J. Balen)

- Darku Periši s Odsjeka za arheologiju u Zagrebu dat je na uvid pretpovijesni materijal iz Donje Doline i Livna (J. Balen)
- Arheološkom muzeju u Osijeku za potrebe stalnog postava ustupljene su terenske fotografije lokaliteta Franjevac (J. Balen)
- Zdravki Hincak s Odsjeka za arheologiju u Zagrebu ustupljene su lubanje iz Vučedola u svrhu provođenja antropoloških analiza u Trstu, Italija (J. Balen)
- Odabrano je 5 predmeta iz groba 1, tumula IV iz Kaptola (kaciga, sjekira, ukrasne igle i okov pojasa) za restauraciju te izradu kopija u Mainzu (J. Balen, D. Doračić)
- Z. Ladišu dat je na uvid pretpovijesni materijal iz Vukovara (astragalni pojas), Bogdanovaca (srebrne narukvice i fibule), Lovasa kako bi se izradile kopije predmeta u svrhu izlaganja u stalnom postavu Gradskog muzeja u Vukovaru (J. Balen, I. Drnić)
- Za potrebe doktorskog rada stavljen je na uvid slovačkoj arheologinji Mirki Daňovoj (Sveučilište u Trnavi) zlatni lunulasti privjesak iz Siska (AMZ S-3376) (Ž. Demo)
- Za ilustraciju naslovnice monografske publikacije Hrvoja Gračanina "*Južna Panonija u kasnoj antici i ranom srednjovjekovlju (od konca 4. do konca 11. st.)*", ustupljena je fotografija s predmetima iz Čađavice (M. Bunčić)
- Za potrebe izložbe "*Iz školskih udžbenika povijesti*" (Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 14. travnja - 4. rujna 2011.) izdvojeni su i posuđeni za izlaganje: opeka s natpisom (Sremska Mitrovica, S-3403), Branimirov natpis (Muć Gornji, KSS-788), mač (Medvedička-k.br. 38, S-3094), mač (Prozor/Dabar, S-4049), 2 lonca (Velika Gorica-Visoki Brijeg, S-2282-3), lučna fibula (Zagreb-Stenjevec, S-2169); 3 naušnice (Zagreb-Stenjevec/crkva UBDM, S-3544, 3549, 3552 (Ž. Demo), kao i 25 primjeraka novca (T. Bilić)
- Za potrebe stručnog rada kolegama iz Arheološkog instituta Mađarske akademije znanosti (Miklós Takács, Gergely Csiky, Ádám Bíró, Péter Langó) na uvid su stavljeni odabrani predmeti s nalazišta: Brodski Drenovac-Plana (dvije sablje, S-718, 746; mač, S-811), Prozor/Dabar (mač; S-4049), Vukovar-Lijeva Bara (zlatnik Konstantina VII. Porfirogeneta, S-2423) i Zagreb-Kruga (sax, S-2950; koplje, S-2951). (Ž. Demo)
- Za potrebe stručnog rada arheologinje Anite Rapan-Papeša iz Gradskog muzeja u Vinkovcima na uvid i fotografiranje stavljeni su predmeti: sjekira (Nartski Novaki, S-1462), okovi, zlatnik i vrčić (Zmajevac-Várhegy, S-3373-4, 3375 i 3018), lonac (Sisak-Kupa, S-2001). (M. Bunčić, Ž. Demo)

- Za potrebe diplomskog rada "*Arheološki materijal Velike seobe naroda s područja Pannoniae Sirmiensis*" studentice arheologije Jane Škrkulje izdvojeno radi crtanja, fotografiranja i metrološke obrade 73 predmeta iz vremena seobe naroda. (M. Bunčić, Ž. Demo)
- Za potrebe izložbe "*Iluminacije - arheološki crteži Krešimira Rončevića*" (AMZ, 27. listopada 2011. - 31. prosinca 2011.) za izlaganje izdvojeno 7 predmeta: kaciga (Batajnica, S-38); pojasna kopča, pređica, perla i češalj (Jakovo Kormadin, S- 937-940,); par lučnih fibula (Ilok, S-720-721). (M. Bunčić, Ž. Demo)
- Ani Pavlović s Odsjeka za arheologiju u Zagrebu dano na uvid i stručnu obradu 2500 primjeraka rimskog carskog novca (T. Bilić)
- 2000 primjeraka kasnorimskog carskog novca dano je na uvid numizmatičarima B. Upchurchu (Boston), R. Budeu (Detroit) i L. Ramskoldu (Uppsala) (T. Bilić)
- Romani Sinković iz Hrvatske narodne banke pružena je pomoć pri izradi zidnog kalendara za 2012. god. s ilustracijama numizmatičkog materijala (novčanice i bonovi) iz muzejskog fundusa (I. Mirnik)
- Alessandro Cavagna iz Milana dobio je na uvid novac provincije Dacije (64 primjerka)
- Dokumentaristici Etnografskog muzeja Jasni Mokos dan je na uvid arhiv o Vladimiru Tkalčiću (A. Solter)

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

- Sudjelovanje na 17. godišnjem skupu Europske arheološke asocijacije održanom u Oslu od 14. do 18. rujna 2011. (J. Balen, I. Drnić) s plakatima „Studying neolithic ceramics exchange in Dalmatia thru non-destructive pXRF analyses“ (J. Balen) i „PIXE analysis of the brooches of the Jezerine type from the Central Danubian area“ (I. Drnić)
- Sudjelovanje na 18. Neolitičkom seminaru u Ljubljani (18th Neolithic Seminar: Cultural and Social Identities in Eurasian Mesolithic and Neolithic) od 11. do 12. studenoga 2011. s predavanjem „Local differences reflected through everyday activities in Stone Age Slavonia - examples from Virovitica-Brekinja, Tomašanci-Palača and Kaznica-Rutak“ (J. Balen u koautorstvu s R. Šošić Klindžić, T. Hršak, D. Špoljar).

- Sudjelovanje na 3. Bliskoistočnom speleoškom kongresu održanom u Bejrutu u razdoblju od 23. do 25. rujna 2011. s predavanjem „Archaeology of croatian caves“ (I. Drnić)
- Sudjelovanje na godišnjem skupu Hrvatskog arheološkog društva održanom u Imotskom u razdoblju od 11. do 13. listopada 2011. (J. Balen, I. Drnić, Z. Gregl, A. Solter, M. Bunčić)
- Sudjelovanje na znanstvenom skupu „Navigare necesse est. Od prapovijesti do ranog srednjeg vijeka“ u organizaciji Centra za arheološka istraživanja Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar i Međunarodnog istraživačkog centra za arheologiju, Brijuni-Medulin od 23. do 26. studenoga 2011. u Puli, Medulinu i Rovinju (A. Rendić-Miočević, Z. Gregl je prisustvovao skupu u Rovinju). Ante Rendić-Miočević održao je predavanje „Nekoliko natuknica o plovidbi i prometovanju rijekama te štovanja rijeka i riječnih božanstava u hrvatskom dijelu provincije Panonije u rimsko doba“
- Sudjelovanje na 2. Međunarodnom arheološkom kolokviju „Rimske keramičarske i staklarske radionice, proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru“ u Crikvenici, 27.-28. listopada 2011. (I. Radman-Livaja)
- Sudjelovanje u radu znanstvenog skupa “Stjepan Gunjača i hrvatska srednjovjekovna povijesno arheološka baština”, Split 18. do 21. listopada 2011. godine. (s izlaganjem, Ž. Demo "Srebrni ukrasni lanac sa srolkim privjescima iz Arheološkog muzeja u Zagrebu"; bez izlaganja M. Bunčić)
- Sudjelovanje u radu dviju radionica MDC-a "Kako objaviti dobru muzejsku knjigu: 1. i 2. radionica / Što je to muzejski katalog?", u svojstvu predavača s izlaganjem na temu "Katalozi arheoloških nalazišta" (Ž. Demo)
- Sudjelovanje na međunarodnom znanstvenom skupu *Ruralia IX* (Götzis, 26. - 30. rujna 2011.) u Austriji s prezentacijom postera "Medieval clay sling projectiles. The discovery of a sizeable assemblage from eastern Croatia“ (M. Bunčić)
- Sudjelovanje u radu zajedničkih seminara studenata poslijediplomskog doktorskog studija antičke i ranokršćanske arheologije (2) te srednjovjekovne arheologije (2) na Filozofskom fakultetu u Zagrebu; u svojstvu mentora (Ž. Demo)
- Sudjelovanje na ICOM – CECA godišnjoj konferenciji od 16. do 21. rujna, održanoj u Zagrebu, u Muzeju Mimara, na temu „Stara pitanja, novi odgovori: kriteriji kvalitete za muzejsku edukaciju“ (Z. Babić)

- Sudjelovanje na 2. kongresu hrvatskih muzealaca „Muzeji i arhitektura u Hrvatskoj“ (Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb, 19.-21. listopada) s predavanjem „Arheološki muzej u Zagrebu – neostvoreni projekti“ (A. Solter) i predavanjem „Povijest palače Arheološkog muzeja u Zagrebu“ (A. Rendić-Miočević i I. Mirnik)
- Sudjelovanje na XII Međunarodnom kolokviju o rimskoj provincijalnoj umjetnosti, Arheološki muzej Istre, Pula, 23. - 28. svibnja 2011. (A. Rendić-Miočević)
- Sudjelovanje s plakatima na stručnom skupu 3. Susreti restauratora i preparatora HMD-a 11. svibnja: „Restauracija staklene antičke posude u obliku ribe“ (J. Fluksi), „Konzervatorsko-restauratorski zahvat na antičkoj žlici iz Bakra“ (S. Latinović), „Izrada replika idola iz Dalja“ (Z. Tomljenović)
- D. Doračić je bio voditelj i moderator konzervatorsko-restauratorske radionice 15. Seminara Arhivi, Knjižnice, Muzeji u Poreču, 23. - 25. studenoga 2011., na kojoj je održao uvodno predavanje. Tema radionice bila je „Kurativna zaštita, aktivna stabilizacija ili interventni zahvat?“ i sastojala se od 7 predavanja iz različitih segmenata konzervatorsko-restauratorske djelatnosti uključujući arheološku, etnografsku, tehničku, arhivsku, knjižničnu i umjetničku baštinu.
- Sudjelovanje na stručnim skupovima i radionicama: "Planiranje i upravljanje zaštitom knjižnične građe", "Programi sustava muzeja - Edukacija za sadržajnu obradu knjižnične građe", "Rad u sustavu K++", "Norme za knjižničare i informacijske i dokumentacijske stručnjake", „Knjiga u muzeju“ (R. Heide, I. Cvitan)

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

- Babić, Zorica. Edukativno – interaktivna izložba *Vozilo prošlosti u Arheološkom muzeju u Zagrebu* // Zbornik radova VI. skupa muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem, u tisku.
- Balen, Jacqueline. *Lasinja – Talijanovo brdo* // Hrvatski arheološki godišnjak, VII, 2010, ed. Ministarstva kulture, u tisku.
- Bunčić, Maja. *Srednjovjekovne sprave za mučenje* // Obavijesti HAD-a XLIII/1-2, Zagreb 2011, 70-73.
- Bunčić, Maja. *Ruralia IX* // Obavijesti HAD-a XLIII/3, Zagreb 2011, 25-27.

- Dizdar, Marko. Ložnjak Dizdar, Daria. Mihelić, Sanjin. *Starija faza kulture polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj – novi izazovi* // Katalog izložbe, Arheološki muzej Osijek, Arheološki muzej u Zagrebu, Osijek, 2011.
- Doračić, Damir. *Tehnološka opažanja tijekom konzervatorsko-restauratorske obrade metalnih predmeta iz Torčeca* // u: Sekelj Ivančan, Tajana. Tehnološka opažanja tijekom konzervatorsko-restauratorske obrade metalnih predmeta iz Torčeca, Zagreb, 2010.
- Doračić, Damir. *Drugi susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva* // Vijesti muzealaca konzervatora, 1-4, 2010.
- Doračić, Damir. *Konzervatorsko-restauratorska radionica: Pasivna zaštita pokretne kulturne baštine* // Arhivi, knjižnice, muzeji 14: Zbornik radova, HKD, Zagreb, 2011.
- Janković, Ivor. Mihelić, Sanjin. Karavanić, Ivor. *Put neandertalca* // Katalog izložbe, Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2011.
- Kuntić-Makvić, Bruna. Rendić-Miočević, Ante. Šegvić, Marina. Krajcar, Igor. *Integracija i vizualna prezentacija ulomaka monumentalnog metričkog natpisa iz Varaždinskih Toplica* // Izdanja Hrvatskog arheološkog društva 28, 2011, 285-295.
- Kušan Špalj, Dora. Nemeth-Ehrlich, Dorica. *Aquae Iasae – Varaždinske Toplice - arheološka istraživanja rimskog izvorišnog bazena i okolnog prostora* // Izdanja Hrvatskog arheološkog društva 28, 2011, 107-129.
- Mihelić, Sanjin. *Novigrad na Dobri – Stari grad* // Hrvatski arheološki godišnjak, VII, 2010, ed. Ministarstva kulture, u tisku.
- Mihelić, Sanjin. *Donji Vukojevac* // Hrvatski arheološki godišnjak, VII, 2010, ed. Ministarstva kulture, u tisku.
- Nemeth-Ehrlich, Dorica. Kušan Špalj, Dora. *Varaždinske Toplice - radovi u 2010. godini* // Hrvatski arheološki godišnjak, ed. Ministarstva kulture, u tisku.
- Nemeth-Ehrlich, Dorica. Kušan Špalj, Dora. *The results of the latest excavations at the Roman forum in Aquae Iasae – Varaždinske Toplice* // Acta of the 4th International Colloquium The Autonomous Towns of Noricum and Pannonia, u tisku.
- Radman-Livaja, Ivan. *Slavica Filipović – dobitnica nagrade “Josip Brunšmid”* // Obavijesti HAD-a XLIII/3, 2011, 21-22.
- Rendić-Miočević, Ante. Predgovor // u: J. Balen, Đakovo, Franjevac – kasno bakrenodobno naselje, Katalozi i monografije Arheološkog muzeja u Zagrebu, vol. 7, Zagreb, 2011, 7-10.

- Rendić-Miočević, Ante. Predgovor // u: T. Bilić, Bukova, ostava srebrnog novca iz 15. i 16. st., Katalozi i monografije Arheološkog muzeja u Zagrebu, vol. 8, Zagreb, 2011, 7-8.
- Rendić-Miočević, Ante. Predgovor // Katalog izložbe “Put neandertalca”, Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2011, 6-9.
- Rendić-Miočević, Ante. Krešimir Rončević – Predgovor izložbi arheoloških crteža u zagrebačkom Arheološkom muzeju // Katalog izložbe “Iluminacije – arheološki crteži Krešimira Rončevića”, Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2011, 5-8.
- Rendić-Miočević, Ante. Predgovor // u: “Numizmatički priručnik i rječnik”, publikacija u seriji Collectanea archaeologica - Museai archaeologici Zagrabienensis (sv. 2), Zagreb, 2011, 7-9.

6.8. Stručno usavršavanje

Prisutnost brojnim predavanjima, arheološkim izložbama, promocijama knjiga i časopisa (svi djelatnici Muzeja).

- Studijsko putovanje u Tursku u organizaciji Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 5. - 15. svibnja 2011. (J. Balen, A. Solter, Z. Gregl)
- Obilazak novog stalnog postava Mestnog muzeja i Starog grada u Ljubljani, novog stalnog postava Dolenjskog muzeja u Novom mestu, rimske kolonije Carnuntum kod Beča, rimske kolonije Aquincum te Maqjar Nemzeti Muzeuma u Budimpešti (Z. Gregl)
- Stručna ekskurzija u Slovačku (Bratislava, Nitra, Trnava) i Austriju (arheološki park Carnuntum) u organizaciji Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu. (M. Bunčić)
- Studijsko putovanje u Nuštar i obilazak arheološkog nalazišta tijekom arheoloških istraživanja avaroslavenske nekropole 7. i 8. stoljeća; iskopavanje Muzeja grada Vinkovaca. (M. Bunčić, Ž. Demo, A. Rendić-Miočević)
- Studijsko putovanje u Vukovar i obilazak Gradskog muzeja radi priprema za realizaciju dijela stalnog postava. (Ž. Demo, J. Balen, A. Rendić-Miočević)
- Položen stručni ispit za muzejskog pedagoga (Z. Babić)

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

- Član povjerenstva za ocjenu/obranu doktorskog rada Želimira Brnića kao i diplomskih radova Davora Špoljara i Ane Đukić (J. Balen)
- Komentorstva na doktorskom studiju arheologije, rad u Stručnim povjerenstvima za obranu doktorata na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i konzultacije s doktorantima: Jagoda Mardešić (Split), Mia Laljak (Đurmanec), Zoran Wiewegh (Zagreb), Mirela Pavličić (Požega), Iva Kaić (Zagreb) (Z. Gregl)
- Mentoriranje inozemnih studenata arheologije (iz Belgije i Češke) koji su svoj jednomjesečni staž odradili u AMZ-u (I. Radman-Livaja)
- Konzultacije i razmjena mišljenja o stanju istraživanja te novim otkrićima ili saznanjima u ranosrednjovjekovnoj arheologiji Hrvatske (dr.sc. Vladimir Sokol, Muzej Prigorja, Sesvete; dr.sc. Krešimir Filipec, Filozofski fakultet, Zagreb); konzultacije u svezi nalaza razvijenog i kasnog srednjeg vijeka u Hrvatskoj (dr.sc. Juraj Belaj, Institut za arheologiju, Zagreb); konzultacije u svezi srednjovjekovnih nalaza s nalazišta Beketinci-Bentež (dr.sc. Zorko Marković, Institut za arheologiju); konzultacije u svezi arheološke problematike vremena seobe naroda i ranog srednjeg vijeka na sjeveru Hrvatske (Boris Magdić, Vinita Ramljak i Anita Rapan-Papeša, polaznici doktorskog studija arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu); konzultacije u svezi numizmatike kasne antike i srednjeg vijeka u Hrvatskoj (Ana Pavlović i Mirsolav Nađ, polaznici doktorskog studija arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu). (Ž. Demo)
- Konzultacija u svezi problematike srednjovjekovnog oružja i opreme te njegove stručne i znanstvene obrade (mr.sc. Mirsad Sijarić, Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Sarajevo); konzultacije u svezi ranosrednjovjekovnih nalaza iz kontinentalne Hrvatske (dr. sc. Miklós Takács, MTA régészeti intézete, Budimpešta, Mađarska). (Ž. Demo)
- Mentorstvo doktorske disertacije mr.sc. Mirsada Sijarića (Zemaljski muzej, Sarajevo, BiH), Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjeku za arheologiju; ko-mentorstvo doktorske disertacije znan. novakinje Ane Pavlović (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjeku za arheologiju); ko-mentorstvo doktorske disertacije

- dipl. arheologa Miroslava Nađa (Solin); mentorstvo doktorske disertacije kustosice Maje Bunčić (Srednjovjekovni odjel, Arheološki muzej u Zagrebu). (Ž. Demo)
- Član povjerenstva za ocjenu/obranu doktorskog rada mr.sc. Silvije Pisk (Knjižnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu - Zbirka za povijest) (Ž. Demo)
 - Stručno mišljenje glede otkupa 11 medalja s potretom Livija Odescalchija za Muzej grada Iloka, a na traženje Ministarstva kulture RH (I. Mirnik)
 - Mentorstvo Vlatki Vukelić (Sisak), koja je 19. prosinca 2011. god. obranila doktorsku disertaciju „Povijest sustavnih arheoloških istraživanja u Sisku od 16. stoljeća do 1941. god.“, Zrinki Ettinger (Mali Lošinj); Tonku Marunčiću (Dubrovnik); Miroslavu Nađu (Zagreb); kao i kolegici Ani Marić (Zemaljski muzej u Sarajevu) te doktorandima Karlu Grossu, Mateju Pašaliću i Luki Petrinjaku (Akademija likovnih umjetnosti u Zagrebu) (I. Mirnik)
 - Član Komisije za pripremu prijedloga izrade i izdavanja novčanica i kovanog novca Republike Hrvatske pri Hrvatskoj narodnoj banki (I. Mirnik)
 - Član komisije Ministarstva kulture za revitalizaciju obiteljske kuće obitelji Kerdić u Davoru (I. Mirnik)
 - Redovite konzultacije i stručna pomoć u izradi seminarskih radova studentima Sveučilišta u Zadru, Odjela za informatologiju i komunikologiju, preddiplomskog studija *Kultura i turizam* i Odsjeka za informacijske znanosti, Katedre za muzeologiju i upravljanje baštinom, Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (S. Mijač Božek)
 - Stručna pomoć kolegama pri radu na totalnoj stanici i obradi podataka u AutoCAD-u (A. Solter)
 - Poduka i stručna pomoć mlađim kolegama arheolozima u crtanju arheološkog materijala (M. Galić)
 - Stručni djelatnici u okviru matičnosti u više su navrata pružali stručnu pomoć raznim muzejima. Poslove matičara 1. razine za arheološke muzeje, do odlaska u mirovinu, obavljao je I. Mirnik, a nakon njegovog odlaska J. Balen.
 - U okviru matičnosti provedena je prva faza projekta koja je uključivala obilazak muzeja u čijem se sastavu nalaze konzervatorsko-restauratorske radionice u kojima se obrađuje arheološka građa. Konceptija obilaska pojedinih muzeja obuhvaćala je provjeru uvjeta u konzervatorsko-restauratorskim radionicama, čuvaonicama te izložbenim prostorima i to s obzirom na vrstu građe odn. materijal od kojeg je izrađena; stanje očuvanosti (stabilnost) predmeta te monitoring i kontrolu

mikroklimatskih uvjeta. Provjera uvjeta u radionicama temeljena je na sljedećim parametrima: opremljenost i prostor; načini obrade; stručno usavršavanje djelatnika; vođenje fotodokumentacije te kontrola i monitoring mikroklimatskih uvjeta radi zaštite djelatnika i građe. U ovoj fazi projekta ukupno je posjećeno 25 muzeja.

Detaljno izvješće predano je u okviru matičnosti (D. Doračić)

- Kao središnja ustanova na području konzerviranja i restauriranja arheoloških metalnih predmeta, Muzej je u više navrata pružao stručnu pomoć raznim institucijama - Arheološki muzej Zadar, Muzej Slavonije Osijek, Muzej Brodskog Posavlja, Arheološki muzej Osijek, Konzervatorski odjel Split, Hrvatski restauratorski zavod (D. Doračić)
- Mentorstvo za izradu pismenog rada i ispitivač dijela stručnog ispita koji se odnosi na suvremene metode konzervatorsko-restauratorske zaštite muzejske građe za muzejsko zvanje restaurator metala, keramike i stakla te preparator metala (D. Doračić)
- Sudjelovanje u radu Komisije za muzejsko galerijske knjižnice (R. Heide, I. Cvitan)
- J. Balen članica je Hrvatskog muzejskog vijeća i članica muzejskog Upravnog vijeća
- Predstavnik Hrvatske u Izvršnom odboru Europskog arheološkog savjeta (EAC) pri Vijeću Europe u Strasbourgu, član Komisije za polaganje stručnih ispita za djelatnike u muzejskoj struci (ispitivač kandidata arheološke struke), član Savjeta Međunarodnog istraživačkog centra za arheologiju u Puli (A. Rendić-Miočević)

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

- Tehnički urednik monografije „Duje Rendić-Miočević – Dalmatia Christiana – Opera omnia“ (u seriji *Collectanea archaeologica - Musei archaeologici Zagrabienensis*) (J. Balen)
- Uredništvo monografije „Đakovo Franjevac – kasno bakrenodobno naselje“, Katalozi i monografije 7, Zagreb, 2011 (J. Balen, V. Herak)
- Recenzija radova za Priloge Instituta za arheologiju u Zagrebu i za Vjesnik za arheologiju i povijest Dalmatinsku (J. Balen)
- Uredništvo kataloga „Starija faza kulture polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj“ (S. Mihelić, zajedno s M. Dizdarom i D. Ložnjak-Dizdar)
- Recenzija izložbenog kataloga „Kasnoantička nekropola u Zmajevcu“ (I. Radman-Livaja)

- Recenzija radova za Godišnjak Gradskog muzeja u Sisku i za Osječki zbornik (I. Radman-Livaja)
- Recenzija monografije „Rimski ratovi u Iliriku, Povijesni antinarativ“, D. Džino i A. Domić Kunić, Školska knjiga (I. Radman-Livaja)
- Recenzija članka “Značajne prinove u Numizmatičkoj zbirci Gradskog muzeja Sisak” (Ž. Demo)
- Recenzija članka "Numizmatički nalazi s lokaliteta Šepkovčica" (Ž. Demo)
- Recenzija članka "Prilog arheološkoj topografiji i poznavanju urbanističkog razvoja grada Buja" (Ž. Demo)
- Član međunarodnog uredništva znanstvenog časopisa Situla, glasila Narodnog muzeja Slovenije, Ljubljana i znanstvenog časopisa Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, Sarajevo (Ž. Demo)
- Tehničko uredništvo sveska 43/2010 i 44/2011 3. serije Vjesnika Arheološkog muzeja u Zagrebu (I. Mirnik)
- Nastavak i dovršenje uređivanja rukopisa, uredništvo “Numizmatičkog rječnika – priručnika” (autori: Antun Bauer, Kamilo Dočkal, Vladimir Liščić, Günther Probszt-Ohstorff, Ivan Rengjeo, Bartol Zmajčić) (I. Mirnik)
- Recenzija rukopisa knjige: Branko Matić, Hrvatski monetarni suverenitet, hrvatske kovnice i tiskare novca (I. Mirnik)
- Recenzija rukopisa članka: Ondina Krnjak, Svetačke medaljice – pobožna znamenja žiteljica samostana sv. Teodora u Puli, za seriju Monografije i katalogi Arheološkog muzeja Istre u Puli (I. Mirnik)
- Recenzija rukopisa članka: Jagoda Meder, Mozaici rimske vile u Ninu za časopis Prilozi 28/2011 (I. Mirnik)
- Recenzija rukopisa članka: Mato Ilkić, Novac s područja Sotina iz razdoblja ranoga srednjeg i novog vijeka, za materijale s 6. međunarodnog numizmatičkog kongresa u Hrvatskoj (I. Mirnik)
- Recenzija rukopisa članka: Prilog poznavanju najstarijeg optičaja novca na prostoru južnog Velebita za časopis Prilozi 28/2011 (I. Mirnik)
- Član Upravnog odbora Društva za povjesnicu Zagrebačke Nadbiskupije „Tkalčić“ i uredništva godišnjaka „Tkalčić“ (I. Mirnik)

- Član uredništva časopisa „Histria antiqua” (izdanja Međunarodnog centra za arheologiju Brijuni-Medulin); član Međunarodnog znanstvenog vijeća LIMC-a (Ikonografski leksikon klasične mitologije) u Baselu (A. Rendić-Miočević)
- Uredništvo kataloga izložbe „Iz školskih udžbenika povijesti“ (Z. Babić)
- Uredništvo knjižice „Putem neandertalca s Arhimišom“ (Z. Babić)
- Recenzije tekstova za Godišnjak Hrvatskog restauratorskog zavoda, Godišnjak zaštite spomenika kulture i Osječki zbornik (D. Doračić)

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

- Pojedini djelatnici Muzeja članovi su Hrvatskog arheološkog društva (A. Solter, M. Bučić, I. Drnić, L. Bakarić, I. Radman-Livaja, A. Rendić-Miočević, J. Balen aktualna je tajnica Društva, a S. Mihelić član Središnjeg odbora)
- Pojedini djelatnici Muzeja članovi su Hrvatskog muzejskog društva (L. Bakarić, J. Balen, S. Mihelić, I. Uranić, Z. Babić članica je Sekcije za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju HMD-a, A. Solter i M. Galić su članice Sekcije dokumentarista HMD-a, a D. Doračić je član Izvršnog odbora HMD-a, a ujedno je i predsjednik Sekcije restauratora i preparatora HMD-a te član radne skupine HMD-a koja bi trebala sastaviti stručnu podlogu za prijedlog novog Pravilnika o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u muzejskoj struci)
- J. Balen, I. Drnić i S. Mihelić članovi su Europske asocijacije arheologa (European Association of Archaeologists)
- I. Uranić član je „International Association of Egyptologists”
- I. Radman-Livaja član je europske arheološke udruge “Instrumentum”
- Dopisni član Njemačkog arheološkog instituta (Deutsches Archäologisches Institut) u Berlinu; počasni član Slovenskog arheološkog društva; član Međunarodnog društva za arheologiju i povijest umjetnosti (A. Rendić-Miočević)

6.12. Informatički poslovi muzeja

Tijekom godine održavane su web stranice Arheološkog parka Andautonija (www.andautonia.com) (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)

- Suradnja s Numizmatičkim kabinetom Narodnog muzeja u Ljubljani te usavršavanje i servisiranje računalnog programa NUMIZ za obradu numizmatičke građe. Dovršena je izrada nove verzije programa NUMIZ (© Numizmatički kabinet Narodnoga muzeja u Ljubljani), a kompletna baza podataka Numizmatičke zbirke AMZ-a prebačena je tijekom 2011. godine u novu verziju u suradnji s ljubljanskim poduzećem Logon d.o.o. U buduću će se baza podataka Numizmatičke zbirke AMZ-a voditi upravo u tom računalnom programu (T. Bilić, I. Mirnik)
- Prijevodi na engleski jezik korišteni na internetskoj stranici AMZ-a (T. Bilić)
- Koordinacija unosa podataka u muzejsku bazu M++ (J. Balen)
- Redovito ažuriranje podataka na muzejskoj internet stranici www.amz.hr (S. Mijač Božek)
- Održavanje muzejskog Facebook profila (J. Balen, A. Solter, Z. Babić)
- Održavanje i ažuriranje internetskog portala Pedagogškog odjela „Arhimir“ (Z. Babić)
- Koordinacija postavljanja članaka na Hrčak (T. Bilić, A. Solter)
- Koordinacija unosa podataka u Arhinet (A. Solter)
- Digitalizirano 6100 stranica stručnog arhiva arheoloških lokaliteta i numizmatičkog arhiva (A. Solter i ArhivPRO)
- Završena je baza podataka stručnog arhiva Arheološkog muzeja u Zagrebu. ArhivX_RDL je platforma za izgradnju digitalnog repozitorija za pohranu, pretraživanje i pregled građe preko interneta. Cilj uvođenja sustava je izgradnja institucionalnog repozitorija u koji će registrirani korisnici pohranjivati digitalne dokumente koji će nakon toga biti na raspolaganju za pretraživanje unutar lokalne mreže institucije. Sustav ne postavlja ograničenja prema vrsti ili formatu dokumenata koji se pohranjuju u repozitorij, a usklađen je s međunarodnim standardom OAI koji olakšava diseminaciju sadržaja repozitorija. (od slova A do V) (A. Solter i ArhivPRO)
- Digitalizirano je 580 MB osobnog fonda Vinski (A. Solter).

6.13. Ostalo

- Projekt: Ispitivanje javnog mijenja posjetitelja/korisnika o Muzeju i muzejskim uslugama i aktivnostima putem *Opiniometra* a u svrhu poboljšanja, proširenja i osuvremenjivanja usluga (komunikacija s javnošću – povratne informacije) (S. Mijač Božek)

- Rad na projektima: *Metode komunikacije u suvremenom muzejskom poslovanju i Evidencija posjete muzeja* (S. Mijač Božek)

6.13.1. Terenska arheološka istraživanja

- Arheološka istraživanja na položaju Čemernica u Kaptolu kod Požege, 26. 9. - 8. 10. 2011 (J. Balen voditeljica istraživanja, zamjenici A. Solter i I. Drnić)
- Arheološko rekognosciranje Nacionalnog parka Plitvička jezera od 3. 6. – 1. 7. 2011. te od 12. 9. – 7. 10. 2011. (L. Bakarić, S. Mihelić)
- Arheološko istraživanje na lokalitetu Kalvarija-Orlinac-Staro groblje u Lovasu, 12. - 29. 10. 2011. (S. Mihelić)
- Arheološko istraživanje Staroga grada Novigrada na Dobri, 6. 8. - 6. 9. 2011. (S. Mihelić)
- Probno arheološko istraživanje na lokalitetu gradina Končalovići kod Donjeg Skrada, općina Barilović, 21. - 26. 11. 2011. (S. Mihelić)
- Probno arheološko istraživanje na lokalitetu Gradina kod Liča, Gorski kotar, 19. - 30. 9. 2011. (S. Mihelić)
- Zaštitna arheološka istraživanja u Varaždinskim Toplicama vršena su na prostoru rimskog izvorišnog bazena i sjeverno od njega na oko 80 m² gdje je otkriven sjeverni zid rimskog izvorišnog bazena iz 2. st. čiji se središnji dio rasuo i “potonuo” u prostor unutar izvorišta. Iskop je vršen do dubine od 5 m ispod razine foruma i pri tome je nađen veliki broj žrtvenika s natpisima, reljefa, skulptura i arhitektonskih elemenata te rimskog novca. Radovi su trajali od 12. 9. do 21. 12. 2011. (voditelji istraživanja: D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj).
- U arealu sela Bratelji locirane su čak 4 rimskodobne nekropole iz ranocarskog razdoblja (1.-2. st. po. Krista) i to na pozicijama Ulica, Ilovača, Mala i Velika Glavičica. Na ovoj posljednjoj tijekom iskopavanja 2011. g. otvorena je sonda površine 110 m². Očišćeni su i konzervirani grobovi iz prijašnjih kampanja (br. 1-5) te novoootkriveni iz ovogodišnje kampanje. Pronađena su 3 tipična groba pripadnika romaniziranog keltskog plemena Latobika – svi su paljevinski, grobna konstrukcija im se sastoji od 4 okomito zabodene kamene ploče raličitih dimenzija (npr. 40 x 60 cm, 50 x 70 cm itd.). Njihov položaj je jedinstven jer je riječ o ukapanju tj. izgradnji groba

u živac kamen. Nakon vađenja priloga (keramičkih posuda) grobovi su zaštićeni geotekstilom i predviđeno je da ih tijekom 2012. prezentiramo „in situ“. (Z. Gregl)

- Sudjelovanje u arheološkim istraživanjima pećine Bukovac u Gorskom Kotaru, lipanj 2011. (I. Radman-Livaja, projekt Instituta za antropologiju)
- Obilazak terena: Pokupsko (4. 3.), Gornji Čehi – Dupci (9. 3.; 1. 4; 14. 4; 17. 6.) (Z. Gregl).

7. ZNANSTVENI RAD

7.1. Tema i nositelj projekta

- Znanstveno-istraživački projekt „Numizmatička topografija Hrvatske (FMRH/ SFMA)“ (293-0000000-0853) uz potporu Ministarstva znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (nositelj projekta I. Mirnik; suradnik T. Bilić)
- Projekt „Korpus barbarsko-keltskog novca u Hrvatskoj“, nastavak s radom (u suradnji s Dr. Peterom Kosom, Narodni muzej u Ljubljani). Dovršen je rad na objavi skupnog nalaza iz Varaždina/Križovljana iz 1843. god. (I. Mirnik)
- Stručna suradnja na projektima „Sirovine i tehnologija prapovijesnih kultura u Hrvatskoj“ (nositelj projekta je dr. T. Težak-Gregl sa zagrebačkog Filozofskog fakulteta) i „Vučedolska kultura“ (nositelj projekta je dr. A. Durman sa zagrebačkog Filozofskog fakulteta) (J. Balen)
- Suradnja na projektu "Creativity and Craft Production in Bronze Age Europe", kojeg Arheološki muzej u Zagrebu provodi u suradnji s nekoliko europskih institucija (University of Southampton, University of Cambridge, Nationalmuseet Danmark in Kopenhagen, Naturhistorisches Museum Wien, Norwegian University of Science and Technology in Trondheim) (S. Mihelić)
- Istraživač-suradnik na znanstvenom projektu Arheološkog odjela HAZU "Romanizacija i kristijanizacija Panonije" (voditelj projekta dr. sc. Branka Migotti) i na znanstvenom projektu Instituta za arheologiju "Razvoj i mobilnost protopovijesnih zajednica na tlu kontinentalne Hrvatske" (voditelj projekta dr. sc. M. Dizdar) (I. Radman-Livaja)
- Suradnik na projektu - Projekt MZOS-a: "Srednjovjekovno naseljavanje sjeverne Hrvatske u svjetlu arheoloških izvora" (voditeljica T. Sekelj-Ivančan iz Instituta za arheologiju). (Ž. Demo)

- Rad na proučavanju, obradi, tumačenju i prezentaciji hrvatske srednjovjekovne materijalne kulture 6.-16. stoljeća. (Ž. Demo)
- Rad na tipologizaciji kasnocarskog, istočnogotskog i ranobizantskog novca 5. i 6. stoljeća. (Ž. Demo)
- Rad na izučavanju, obradi i tumačenju kulturno-povijesnog značenja zagrebačkih arheoloških nalazišta. (Ž. Demo)
- U okviru projekta dr. Mislava Čavke "Radiološka obrada mumificiranih ostataka iz Egipatske zbirke Arheološkog muzeja u Zagrebu", a u suradnji s Egipatskim odjelom AMZ-a, u KB Dubrava obavljena su CT i MR skeniranja 19 ljudskih i životinjskih mumificiranih ostataka. Time je radiološki dio projekta dovršen (I. Uranić)
- Nastavljeno prikupljanje literature i pisanje znanstvenog rada o povijesti, ikonografiji i obiteljskom stablu vlasnika sarkofaga Iri-irija iz 25. dinastije, koji je nabavljen 2007. godine (I. Uranić)

7.2. Publicirani radovi

- Balen, Jacqueline. Gerometta, Katarina. *Nalazi žrtvenika i figuralne plastike starčevačke kulture s lokaliteta Tomašanci – Palača (The finds of altars and figurative sculpture of the Starčevo Culture from the site Tomašanci)* // Panonski prapovijesni osviti. Zbornik radova posvećen Korneliji Minichreiter uz 65. obljetnicu života, urednik M. Dizdar, Zagreb 2011, str. 83-103.
- Bilić, Tomislav. *Pegazov četverokut i njegov astralni simbolizam* // Panonski prapovijesni osviti. Zbornik radova posvećen Korneliji Minichreiter uz 65. obljetnicu života, urednik M. Dizdar, Zagreb 2011, str. 423-466.
- Bilić, Tomislav. *Numizmatički dokazi Apolonovog solarnog karaktera* // Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu 3.s. XLIV, 2011, 45-64.
- Bunčić, Maja. *Nasebinski pokazatelji kasnog srednjeg vijeka zagrebačkog nalazišta Stenjevec [Late medieval settlement characteristic of the Stenjevec site in Zagreb]* // Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu XLIII, Zagreb 2010, 69-110 [engl. 89-91].
- Bunčić, Maja. *Cijepane kamene izrađevine [Chipped stone artefacts]* // u: Jacqueline Balen: Đakovo – Franjevac, kasno bakrenodobno naselje [Đakovo – Franjevac, Late Eneolithic Settlement], Katalozi i monografije Arheološkog muzeja u Zagrebu VII, Zagreb 2011, 108-120, 281-290.

- Čavka, Mislav. Tičinović, Nino. Ivanac, Gordana. Brkljačić, Boris. Janković, Ivor. Rajić Šikanjić, Petra. Uranić, Igor. *Imaging of an unknown and undated mummy from the Archaeological museum in Zargeb, Croatia* // 1st Bolzano Mummy Congress - Mummies and Life Sciences / Zink, Albert, R. (ur.). Bolzano: EURAC-Institute for Mummies and the Iceman, 2009. 19-19 (predavanje, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni).
- Čavka, Mislav. Ivanac, Gordana. Aganović, Lejla. Reiter Gert, Nielles. Vallespin, Sonia. Speier, Peter. Janković, Ivor. Uranić, Igor. Brkljačić, Boris. *Hand-Schueller-Christian's Disease in an Ancient Egyptian Mummy; X-ray, CT and MR Analysis* // 7th World Congress on Mummy Research, San Diego 2011.
- Demo, Željko. *Ranosrednjovjekovno koplje s krilcima iz okolice Dugog Sela u svjetlu novih saznanja o ovoj vrsti oružja na motki [An Early Medieval winged/lugged spearhead from Dugo Selo vicinity in the light of the new knowledge about this type of pole-mounted weapon]* // *Archaeologia Adriatica IV* (2010), Zadar 2011, 61-84 [engl. 84].
- Demo, Željko. *Sjećanje na Ivana Rengjeo i njegov doprinos problemu i problematici stećaka* // Muzejski dokumentacijski centar, Bibliografija i građa za umjetnost i srodne struke, Antun Bauer; elektronički članak: http://antunbauer.mdc.hr/index.php/static/zbirke/VIII_sjecanje.
- Kos, Peter. Mirnik, Ivan. *Coin hoards from Croatia XVII. The Križovljan (Varaždin) hoard of Celtic tetradrachms (1843)* // *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu* 3.s. XLIV, 2011, 77-130.
- Mirnik, Ivan. *Insignije Svečilišta u Zagrebu* // u: Zgrada Sveučilišta u Zagrebu. Postojanost i mijene. Zagreb, 2010, 326-344.
- Mirnik, Ivan. *Rodoslovnim raspravama protiv lažnih prinčeva. Predstavljanje knjige: Maček, Pavao. Plemeniti rodovi Jelačića I. Rod Jelačića od Prigorja, Pušče, Buzina i Pretkovca (Krapine). II. Rod Jelačića od Biševića. S priloženim rodoslovnim stablima* // Niz: Radovi, knj. 20. Izd. Društvo za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije "Tkalčić". Zagreb, 2010., 1001 stranica + 2 lista. Tkalčić. Godišnjak Društva za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije (Zagreb), 15/2011, 665-669.
- Mirnik, Ivan. *Arheološka iskopavanja u Donjem Čelu na Koločepu 1969. godine. Summary: Archaeological excavations at Donje Čelo on the island of Koločep in 1969* // Zbornik u čast Ivici Žili. Biblioteka posebna izdanja. Dubrovnik, 2011, 37-58.

- Mirnik, Ivan. *The artist and the model. Ivo Kerdić, William Chauncy Langdon and others* // *The Medal* (London), 59, 2011: 28-46.
- Radman-Livaja, Ivan. Dizdar, Marko. *Archaeological Traces of the Pannonian Revolt 6 – 9 AD: Evidence and Conjectures* // R. Abkamp und T. Esch (Hrsg.), *Imperium – Varus und seine Zeit, Beiträge zum internationalen Kolloquium des LWL – Romermuseums am 28. und 29. April 2008 in Münster, Veröffentlichungen der Altertumskommission für Westfalen Landschaftsverband Westfalen-Lippe, Band XVIII*, Münster, 2010, 47-58.
- Radman-Livaja, Ivan. *Le rôle des étiquettes de plomb dans le travail du textile à Siscia* // *PURPUREAE VESTES. III Symposium Internacional sobre Textiles y Tintes del Mediterráneo en el mundo antiguo* (C. Alfaro, J.-P. Brun, Ph. Borgard, R. Pierobon Benoit, eds.), Valencia / Napoli, 2011, 181-196.
- Radman-Livaja, Ivan. Galić, Miljenka. Perinić, Ljubica. *Istraživanje arheološkog lokaliteta Buzin 2008. godine: pregledni osvrt* // *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu* 3.s. XLIV, 2011, 261-273.
- Rendić-Miočević, Ante. *Marble altars of Cautes and Cautopates from the surroundings of Čakovec in Northwest Croatia* // u: *zbornik skupa Roma y las provincias: modelo y difusión* Mérida, Merida 2011, 323-335.
- Rendić-Miočević, Ante. *Crvenofiguralni riton oblika glave ovna iz zbirke grčkih vaza Arheološkog muzeja u Zagrebu* // *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu* 3.s. XLIV, 2011, 65-75.

7.3. Znanstveno usavršavanje

- Obranjena doktorska disertacija *Mitološka pozadina najranijih spoznaja grčke znanstvene geografije* dana 8. travnja 2011. god. (mentor A. Durman) (T. Bilić)
- Pohađanje poslijediplomskog doktorskog studija arheologije na Filozoskom fakultetu u Zagrebu s temom *Kasnolatenški period na području istočne Hrvatske*, upisan V. Semestar (I. Drić)
- Pohađanje doktorskog studija arheologije na Filozoskom fakultetu u Zagrebu s temom *iz pretpovijesne arheologije* (S. Mihelić)

- Pohađanje 1. semestra Poslijediplomskog doktorskog studija arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu – rad na temi *Prostorna analiza dinamike naseljavanja kroz pretpovijest Požeške kotline* (A. Solter)
- Rad na temi *Varaždinske Toplice- prostor rimskog izvorišnog bazena* (doktorski studij – arheologija na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (D. Kušan Špalj)
- Pohađanje 3. semestra Poslijediplomskog doktorskog studija arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu; mentor Ž. Demo. (M. Bunčić)
- Pohađanje poslijediplomskog sveučilišnog doktorskog studija arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu s interdisciplinarnom temom vezanom uz period starijeg željeznog doba – testiran je 5. i upisan 6. semestar studija (D. Doračić).

8. STRUČNI I ZNANSTVENI SKUPOVI I SEMINARI U ORGANIZACIJI I SUORGANIZACIJI MUZEJA

8.1. Znanstveni skupovi

Znanstveni skup "Hrvatska arheologija i Aachenski mir (812-2012)"

Djelatnici Srednjovjekovnog odjela započeli su s pripremnim radovima na organizaciji znanstvenog skupa "Hrvatska arheologija i Aachenski mir (812-2012)"

Tema: nova saznanja o hrvatskoj arheološkoj građi iz vremena 750.-850. godine

Vrijeme održavanja: studeni 2012. godine

Mjesto održavanja: Zadar

Opis: Dvanaestog siječnja 812. godine sklopljen je u Aachenu mir između franačkog cara Karla Velikog (768-814) i bizantskog cara Mihajla I. Rangabe (811-813). Bio je to važniji dio, ne i konačnica, dugotrajnog mirovnog procesa starog tada već više od jednog desetljeća (*Pax Nicephori*). Za uređenje međusobnih odnosa dviju ondašnjih europskih velesila bio je to nezaobilazan i važan korak, ali i događaj od golemog značaja za buduće političke odnose na istočnojadranskoj obali gdje je u to vrijeme upravo stasavala i rasla mlada hrvatska kneževina već tada, čini se, poprilično povezana sa svojim srodnicima u panonskim prostorima kontinentalne Hrvatske.

Hrvatska arheologija je jedna od znanstvenih disciplina koja može i mora o tome kazati svoju. Stoga su Arheološki muzej u Zagrebu i Odsjek za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, u suradnji s Muzejem hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu i arheološkim institucijama u Zadru pristupili pripremi i organizaciji znanstvenog skupa "*Hrvatska*

arheologija i Aachenski mir 812.-2012. godina" koji će se u povodu 1200. obljetnice tog važnog događaja održati u Zadru u studenom 2012. godine.

8.2. Stručni skupovi

3. Susreti restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva

Arheološki muzej u Zagrebu bio je suorganizator stručnog skupa pod nazivom 3. Susreti restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva. Skup je održan 28. i 29. travnja u Muzeju antičkog stakla u Zadru. Organizatori skupa bili su S. Latinović i D. Doračić.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

- **Numizmatička zbirka AMZ-a: Donacije 1990.-2010.**

Arheološki muzej u Zagrebu, Trg N.Š. Zrinskog 19, 21. prosinac 2010. - 21. ožujak 2011.

Autor izložbe: Ivan Mirnik

Autor likovnog postava: Ivan Mirnik

Opseg: cca 1200 predmeta, poster, plakati

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: povremena tematska izložba

Korisnici: svi

Tema: Riječ je o izložbi za koju je odabrano približno 1000 primjeraka starog i novijeg novca, kao i medalja, od ukupno 6732 najraznorodnijih predmeta poklonjenih Muzeju za njegovu Numizmatičku zbirku tijekom zadnjih dvadesetak godina. Katalog izložbe koji je pripremljen za tu prigodu sadrži 835 kataloških jedinica. Izložba je postavljena u dvije specijalno za tu svrhu načinjene vitrine smještene u sklopu stalnog numizmatičkog postava u prizemlju, kao i na čitavom izložbenom prostoru na 1. katu muzejske zgrade.

Sav izloženi materijal - otkovi i alat za medalje i medaljice, značke i slično - pružaju odličnu sliku političkih, vjerskih, kulturnih i gospodarskih prilika u Hrvatskoj i državi u čijem sklopu se nekada nalazila. Najvrijedniji izložak svakako je unikatni rimski kalup za naličje brončanog novca cara Konstantina I (306/7.-337.) iz poznate sisačke kovnice, nastao između 321. i 324. god.

- **Virtualna izložba Andautonija**

Arheološki muzej u Zagrebu, lapidarij, Noć muzeja 28. siječnja 2011

Autori: D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich,

Opseg: 10 panoa, 5 filmova na velikim platnima

Tema: Virtualnom izložbom „Andautonija“ predstavljen je izgled i razvoj rimskog grada Andautonije, od 1. do 4. st., najznačajniji nalazi te aktivnosti Arheološkog parka. U prostoru lapidarija, na velikim platnima prikazano je 5 različitih filmova („Virtualni grad Andautonija-animacija“, „Nalazi na prostoru Ščitarjeva“, „Dani Andautonije“, „Rimski grad Andautonija“, „Izložba 2000 godina Andautonije“). Na popratnim panoima dane su osnovne informacije o rimskom gradu i Arheološkom parku, a tom su prilikom obilježeni i kameni spomenici iz Ščitarjeva, koji se nalaze u stalnom postavu lapidarija Arheološkog muzeja te je organizirana prigodna prodaja suvenira i rimskog vina.

- **Antička zbirka Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika (izbor)**

Arheološki muzej u Zagrebu, Trg Nikole Šubića Zrinskog 19, studeni 2010.- 13. veljače 2011.

Organizator izložbe: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Split i Arheološki muzej u Zagrebu

Autori stručne koncepcije: Tomislav Šeparović, Nikolina Uroda

Autor postava: Marko Rogošić

Opseg: cca 100 predmeta, crteži, fotografije, plakati

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: izložba antičkog arheološkog materijala

Tema: Osnivač MHAS-a fra Lujo Marun je tijekom prikupljanja građe u dalmatinskom zaleđu uz bogati srednjovjekovni, starohrvatski materijal prikupio i znatan broj vrlo zanimljivih antičkih, poglavito rimskih spomenika. S obzirom na karakter muzeja u kojemu su spomenici pohranjeni ti nalazi do nedavno su ostali gotovo nepoznati široj javnosti. Autori izložbe odabrali su stotinjak najzanimljivijih predmeta među kojima su neki jedinstveni primjerci brončane plastike, ukrasi namještaja, djelovi konjske opreme, nakit, koštani predmeti, farmaceutska liječnička oprema, oružje, novac, različiti keramički, stakleni i kameni spomenici i dr. Izložbu

prati reprezentativna katalog-monografija, kao i manja dvojezična brošura koja je poslužila kao vodič po izložbi.

- **Antičko staklo: restauracija**

Arheološki muzej u Zagrebu, Trg Nikole Šubića Zrinskog 19, prosinac 2010.- 13. veljače 2011.

Organizator izložbe: Muzej antičkog stakla, Zadar i Arheološki muzej u Zagrebu

Autor: Šime Perović

Opseg: cca 30 predmeta, crteži, fotografije, poster

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: arheološka, tematska- restauracija staklenih predmeta

Tema: Novijim arheološkim istraživanjima antičkih nekropola u okolini Zadra značajno je povećan broj antičkih staklenih predmeta pa je u svrhu njihove zaštite i buduće prezentacije inteziviran restauratorski rad te se vrše i najzahtjevniji oblici restauracije i konzervatorske zaštite. Tipologija staklenih predmeta je vrlo široka - od staklenih kockica, žetona za igru, igala i nakita do raznovrsnih bočica, vrčeva, zdjela, tanjura, čaša, urni, balzamarija, kapaljki i amforica čija je izvorna namjena bila za korištenje u svakodnevnom životu.

Izložbu čine 30 izvornih rekonstruiranih predmeta i 12 ilustrativnih postera koji razrađuju kontekst nalaza na rimskodobnoj nekropoli Zadra te povijest restauracije staklenih predmeta od antike do suvremenog doba.

- **Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj**

Muzej Like Gospić: 15.12. 2010. – 23.1.2011.; Franjevački muzej i galerija Gorica Livno: 10.3. – 10.5. 2011.; Muzej Moslavine, Kutina: 18.5. (povodom Međunarodnog dana Muzeja) – 3.6.2011.; Galerija Zvonimir, Solin: 5.7.-5.8.2011.; Kuća prirode na Lujzijani, Lokve: izložba je otvorena 3.9.

Autori stručne koncepcije: Sanjin Mihelić, Jacqueline Balen

Oblikovanje plakata: Srećko Škrinjarić

Opseg: 40 plakata

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: arheološka

Tema: Izložbeni projekt "Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj" zamišljen je kao muzeološki oblik priopćavanja osnovnih podataka o aktualnim arheološkim istraživanjima na području Hrvatske. Osnovni sadržaj izložbe čine kratki muzeološki prikazi tekućih, odnosno nedavno obavljenih arheoloških istraživanja, pri čemu su kao osnovni oblik izložbenog prikaza korišteni plakati te računalne i video projekcije. Svako istraživanje prikazano na izložbi u pravilu je zastupljeno jednim plakatom, koji donosi osnovne informacije o lokalitetu i samom istraživanju, a uz to kroz niz fotografija i slikovnih prikaza pruža i zanimljiv pregled rada na terenu, procesa iskopavanja, kao i pronađene građe.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja.

- **Srednjovjekovne sprave za mučenje**

Arheološki muzej u Zagrebu, 19. veljače - 3. srpnja 2011.

Autor izložbe i postava: Piotr Buczkowski (Mondo, Gdynia, Poljska)

Koordinator izložbe: Maja Bunčić

Oblikovanje promotivnih materijala i tiskovina: Srećko Škrinjarić

Opseg: 55 predmeta, legende, ilustracije

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: tematska

Tema: Izložba je sadržavala 55 eksponata, rekonstruiranih sprava za mučenje, kojima je vjerno dočarano čak 46 različitih načina fizičkog i psihičkog mučenja optuženih i često nedužnih ljudi, a svi su bili popraćeni odgovarajućim ilustracijama i opisima na hrvatskom i engleskom jeziku. Sprave za mučenje rekonstruirane su na temelju izvornih primjeraka, ilustracija i raznih sačuvanih zapisa ponajprije iz Njemačke, Španjolske, Italije ali i drugih europskih zemalja. Bile su korištene kao sastavni dio kaznenih postupaka kao sredstvo prisile, pomoću njih su optuženici izdržavali kazne dok su se korištenjem nekih izvršavale smrtne kazne, odnosno javna pogubljenja. Vremenski su vezane uz kasni srednji te rani novi vijek. Osim sprava koje su svojom primjenom dovodile do teških tjelesnih ozljeda te naposljetku i smrti, izložene su i one kojima su se kažnjavali manji prijestupi a mučenje se svodilo na moralnu razinu, odnosno ponižavanje. Za smišljanje najrazličitijih metoda za mučenje postojali su mnogi razlozi poput hereze, raznih oblika kriminala, preljuba, remećenja javnog reda i mira i brojnih drugih prekršaja. Uz izložbu je tiskan dvojezični kratki vodič u kojemu se nalaze odgovarajući opisi i fotografije odabranih 16 sprava.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

- **Iz školskih udžbenika povijesti**

Arheološki muzej u Zagrebu, 14. travnja – 4. rujna

Autor stručne koncepcije: Zorica Babić

Autor likovnog postava: Srećko Škrinjarić, Ivan Troha

Opseg: 84 predmeta s popratnim ilustracijama i opisima na hrvatskom jeziku

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: arheološka, povijesna, edukativna

Korisnici: učenici osnovnih i srednjih škola, učitelji i profesori te sve ostale kategorije posjetitelja

Tema: Često u udžbenicima povijesti možemo vidjeti spomenike koji se čuvaju u zagrebačkom Arheološkom muzeju. Neki su pohranjeni u zbirkama Muzeja, dok su drugi izloženi u stalnom izložbenom postavu. Namjera priređivača izložbe je prezentirati izvornu spomeničku građu koja se u udžbenicima pojavljuje na fotografskim reprodukcijama.

- **Život keramike - Keramička produkcija latenske kulture**

AMZ, 3. svibnja – 4. rujna 2011.

Autori stručne koncepcije: Ivan Drnić

Oblikovanje plakata: Marko Nujić

Opseg: 14 plakata, 4 rekonstrukcije, video

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: arheološka

Tema: Keramičke posude i njihovi ulomci najbrojniji su nalazi na gotovo svim arheološkim nalazištima i stoga predstavljaju iznimno važan izvor informacija o ljudskim zajednicama koje su ih izrađivale i koristile. Od samih početaka izrade u razdoblju neolitika one su imale važnu ulogu u svim segmentima života, u pripremanju i skladištenju hrane, u raznim ritualima i svečanostima, metalurgiji, a bile su i predmet razmjene i trgovine. Priča o keramici ispričana je kroz materijal iz mlađeg željeznog doba s područja Hrvatske, između rijeka Save i Drave, kada je tim prostorom dominirala latenska kultura, čiji su nosioci bili Kelti. Oni donose i neke napredne lončarske tehnologije, primjerice brzo lončarsko kolo i vertikalne

keramičarske peći, koje će krajem tog razdoblja dovesti do prve masovne proizvodnje keramičkih posuda. Kako bi što kvalitetnije prikazali složeni proizvodni proces, od prikupljanja i pripreme sirovina preko modeliranja i ukrašavanja do pečenja keramičkih posuda te načine na koji su one korištene, izložba je upotpunjena vjernim replikama lončarskog kola i peći, video materijalom i ilustracijama.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

- **Tajne egipatskih mumija**

Arheološki muzej Osijek, Trg Svetog Trojstva 2, Osijek, 17. svibanj - 5. rujna 2011.

Organizator izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu i Arheološki muzej u Osijeku

Autor: Igor Uranić

Likovno oblikovanje panoa: Srećko Škrinjarić

Opseg: 12 panoa, 30 predmeta

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: Tematska, arheološka

Tema: Na izložbi su prezentirani rezultati istraživanja koja su obavljena na mumiji iz fundusa AMZ-a, koju je u 19. stoljeću donirao biskup J. J. Strossmayer. Ljudska mumija pod inventarnom oznakom 666, godinama je bila pohranjena u čuvaonici Muzeja. Budući da je bila nabavljena u neautentičnom, naknadno izrađenom lijesu koji imitira stil starog Egipta, postojala je sumnja u njezino podrijetlo. Testom C 14, međutim, 2009. godine, utvrđeno je da je mumija nastala u 4. st. pr. Kr. U suradnji s KB "Dubrava" i Institutom za antropologiju mumija je obrađena na CT uređaju kako bi se saznalo više. Izložba prikazuje tu mumiju i još nekoliko ljudskih ostataka, te predmete izravno povezane s mumificiranjem, referirajući se na taj staroegipatski običaj.

Korisnici: Sve kategorije posjetitelja

- **Kasnoantička nekropola u Zmajevcu**

Arheološki muzej u Zagrebu, Trg N.Š. Zrinskog 19, 14. srpnja - 16. listopada 2011.

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu i Muzej Slavonije, Osijek

Autorica izložbe: Slavica Filipović

Autorica postava: Sandra Horvat

Koordinator: Ivan Radman-Livaja

Opseg: 155 predmeta, multimedijalne prezentacije

Vrsta: arheološka

Tema: Ovim se iznimnim i u mnogočemu jedinstvenim projektom autorice izložbe, više kustosice i voditeljice arheološkog odjela Muzeja Slavonije Osijek, Slavice Filipović, prezentiraju rezultati desetogodišnjeg sustavnog zaštitnog arheološkog istraživanja koji su se pod njezinim vodstvom provodili na lokalitetu u Zmajevcu (Baranja).

Izložba je osmišljena kao moderna i multimedijски popraćena izložba koja slikom, zvukom i ambijentom uvlači u čaroban i često mističan svijet arheoloških istraživanja koja su rezultirala sjajnim i iznimno vrijednim kasnoantičkim nalazima.

- **Illuminacije – arheološki crteži Krešimira Rončevića**

Arheološki muzej u Zagrebu, Trg Nikole Šubića Zrinskog 19, 27. listopada - 31. prosinca 2011.

Autor stručne koncepcije: Jacqueline Balen, Krešimir Rončević

Autor postava: Jacqueline Balen

Koordinator projekta: Jacqueline Balen

Opseg: 6 ulja na platnu, 41 pano arheoloških crteža, izbor arheološkog materijala koji je crtani (cca 20 predmeta)

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: likovna, tematska

Tema: Krešimir Rončević je već četrdeset godina nezaobilazno prisutan u hrvatskoj arheologiji. Od terenskih crteža, rekonstrukcija nepokretnih nalaza na terenu, idealnih rekonstrukcija građevina i naselja, pa do pokretnih nalaza, među kojima se mora istaknuti njegov crtež Apoksiomena. Svoju likovnost i nadasve osjećaj za kolorit, koji kao slikar iskazuje, strogo kontrolira, premda su mu takve rekonstrukcije najatraktivnije.

Na ovoj izložbi prikazane su njegove slike i crteži posvećeni arheologiji, iako je njegov opus širok, tematski je vezan za slikanje interijera, sakralnih motiva, slikarskih i kiparskih ateljea, radnih stolova i sl. Okrenut je intimnom realizmu s dosta komponenti nadrealizma, a u boji se služi tonskim slikarstvom.

- **Put Neandertalca**

Arheološki muzej u Zagrebu, Trg N.Š. Zrinskog 19, 15. prosinca 2011. - 1. travnja 2012.

Autori izložbe: Sanjin Mihelić, Ivor Janković, Ivor Karavanić

Scenografija izložbe: Robert Vazdar

Opseg: Arheološki i paleontološki nalazi s hrvatskih nalazišta musterijenske kulture (Vindija, Velika pećina na Ravnoj gori, Veternica, Velika pećina u Kličevici, Veli rat na Dugom otoku, Mujina pećina, Kaštel Štafilić-Resnik), replike nalaza (Krapina) uz popratne ilustracije, video prikaze, rekonstrukcije.

Vrsta: arheološka

Korisnici: Izložba je prilagođena svim dobnim skupinama, a posebno je usmjerena na sve posjetitelje koje zanima arheologija, putovanje i istraživanje

Tema: Izložba i knjiga sastoje se od tri cjeline. U prvom se dijelu predstavlja sam neandertalac, njegov život kroz vrijeme i prostor, njegov izgled i značajke, duhovni život te naposljetku njegova sudbina. U drugom dijelu po prvi se puta zajedno predstavljaju svi hrvatski lokaliteti s ostacima neandertalca ili njegove materijalne kulture, pri čemu se i u ovom slučaju donose i neki novi, nikada ranije objavljeni rezultati i istraživanja. Zaključni dio povezuje sve ove lokalitete u fizičkom smislu, predstavljajući ih kao ključne elemente virtualnog kulturno-turističkog itinerera kojim se posjetitelje poziva na upoznavanje najdojmljivijih arheoloških, povijesnih, kulturnih i prirodnih znamenitosti Hrvatske.

- **Starija faza kulture polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj – novi izazovi**

Arheološki muzej Osijek, Trg Sv. Trojstva 2, Osijek, 20. listopada – 29. veljače 2012.

Autori stručne koncepcije: Daria Ložnjak Dizdar, Marko Dizdar, Sanjin Mihelić

Autori izložbe: Sanjin Mihelić, Daria Ložnjak Dizdar

Opseg: 248 izložaka (keramičkih i metalnih nalaza s lokaliteta starije faze kulture polja sa žarama) 12 plakata.

Vrsta: arheološka, studijska

Tema: Izložba predstavlja stanje istraživanja starije faze kulture polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj, kulturne pojave koja je obilježila kasno brončano doba na tom prostoru. Izložbom se predstavljaju rezultati brojnih novih istraživanja koji u znatnoj mjeri mijenjaju dosadašnje spoznaje o toj kulturi ne samo na prostoru Hrvatske nego i

u širem srednjoeuropskom prostoru. Ovakvom studijskom izložbom ukazuje se na važnost povezivanja i kombiniranja svih poznatih nalaza i podataka (muzejska građa – stari fundusi, nova sustavna i zaštitna istraživanja, podatci iz muzejskih arhiva) pri definiranju stanja i zadataka daljnjih istraživanja. Izložba je realizirana u suradnji s Arheološkim muzejom u Osijeku, Institutom za arheologiju, Muzejom Brodskog Posavlja, Gradskim muzejom u Požegi, Gradskim muzejom Nova Gradiška, Gradskim muzejom Križevci, Gradskim muzejom Virovitica, Gradski muzej Varaždin te Muzejom Prigorja Sesvete.

- **Ruđer Bošković na medaljama i novcu**

Arheološki muzej u Zagrebu, Trg Nikole Šubića Zrinskog 19, izložba je otvorena 29. studenoga 2011.

Organizator izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu, u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom i Hrvatskim novčarskim zavodom

Autor stručne koncepcije: Ivan Mirnik

Autor postava: Tomislav Bilić, Ivan Mirnik

Koordinator projekta: Ivan Mirnik

Opseg: 38 predmeta + popratne ilustracije

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: povremena tematska izložba

Korisnici: svi

Tema: U čast obljetnice Boškovićevog rođenja Numizmatički odjel Arheološkog muzeja u Zagrebu postavio je izložbu Boškovićevih portreta na medaljama i novcu. Široj javnosti najpoznatiji je primjer Boškovićevog portreta njegova upotreba na papirnom hrvatskom dinaru, koji je bio u upotrebi kratko vrijeme nakon osamostaljenja Republike Hrvatske (kraj 1991. - sredina 1994. godine). No AMZ posjeduje i druge primjere njegovog portretiranja od strane znamenitih hrvatskih medaljera (Jeger, Jakić, Janeš, Sikirica), koji su medalje s Boškovićevim likom izrađivali u raznim prigodama. Također, 2011. godine Hrvatska narodna banka raspisala je natječaj za prigodni srebrnjak, na kojeg su se javila petorica hrvatskih medaljera. Za izvedbu odabran je model lica S. Divkovića i naličja D. Mataušića, a na izložbi u AMZ-u predstavljeni su svi prijedlozi. Izložene su i dvije staklene plakete s tematikom vezanom s R. Boškovićem, radovi Ljerke Njerš. Nekolicina autora medalja i značaka za sad ostaju nepoznati. Izložba “Ruđer Bošković na medaljama i novcu”,

priredena je u desnoj vitrini u prostorijama stalne numizmatičke izložbe, s radovima Ante Despota, Stjepana Divkovića, Karla Grossa, Kažimira Hrastea, Želimira Janeša, Tomislava Mađara, Damira Mataušića, Vladimira Mataušića, Ljerke Njerš, Luke Petrinjaka i Stipe Sikirice.

- **Izložba plakata 3. Susreta restauratora i preparatora HMD-a**

Muzej antičkog stakla, Zadar od 28. travnja do 15. svibnja.

Muzej Prigorja od 15. rujna do 12. listopada 2011.

Organizacija: sekcija restauratora i preparatora HMD-a

Autor koncepcije: Slađana Latinović

Koordinator projekta: Damir Doračić

Opseg: 44 plakata

Vrsta: skupna, pokretna

Korisnici: svi

Tema: Izložba plakata postavljena u sklopu 3. Susreta restauratora i preparatora HMD-a sastojala se od 44 plakata s prezentiranim radovima restauratora i preparatora iz 16 hrvatskih muzeja pri čemu je bila zastupljena većina hrvatskih regija.

Projekti u pripremi

- **Izložba „Staklo iz Hrvatskih muzeja“ (pripremni radovi)**

Navedenim izložbenim projektom nastojat će se prikazati bogate zbirke stakla iz fundusa niza hrvatskih muzeja, u rasponu od antičkog vremena do 20. st. Okosnicu izložbe čine predmeti iz dviju značajnih zagrebačkih zbirki stakla, Arheološkog muzeja u Zagrebu i Muzeja za umjetnost i obrt. Uz dva spomenuta muzeja koji su organizatori izložbe u projektu sudjeluju i drugi hrvatski muzeji u kojima se čuva relevantna građa (Arheološki muzej Split, Arheološki muzej Zadar, Muzej antičkog stakla Zadar, Arheološki muzej Pula, Gradski muzej Sisak, Muzej Slavonije i Arheološki muzej Osijek, Muzej Mimara, Muzej Marton, Gradski muzej Varaždin, Muzej grada Zagreba, Muzej grada Splita, Gradski muzej Vinkovci, Muzej Đakovštine Đakovo i dr.). Planirano je izlaganje oko 250 najreprezentativnijih staklenih predmeta, koji bi javnosti trebali pokazati bogatstvo i kvalitetu staklenih predmeta pohranjenih u hrvatskim muzejima. Izložba će biti popraćena dvojezičnim

katalozima, od kojih će jedan sadržavati arheološku građu, a drugi građu iz kasnijih razdoblja.

Obavljene su konzultacije u vezi s odabirom materijala koji će biti obuhvaćen izložbom, što je zahtijevalo obilazak nekoliko muzejskih zbirki (Osijek, Vukovar, Vinkovci, Požega, Virovitica, Rovinj), kao i konzultacije s kolegama i potencijalnim suradnicima na projektu. Ujedno se poduzimaju odgovarajuće radnje na restauraciji i konzervaciji i crtanju odabrane građe, poglavito arheološkog materijala. Obraden je i pripremljen za izlaganje materijal iz gotovo cijele Panonije. Uvjereni smo da će projekt izložbe *Staklo iz zbirki hrvatskih muzeja* na vrlo reprezentativan način mogao predstaviti hrvatsku kulturno-spomeničku baštinu u godini očekivanog ulaska Hrvatske u Europsku uniju.

Materijal za izložbu je odabran, sistematiziran po lokalitetima, izmjeren, datiran, fotografiran te je u tijeku kataloška obrada predmeta. (Z. Gregl)

- **"The Slavs in Europe" - "Slawen in Europa"**

Sastavljen popis 15 izložaka iz srednjovjekovne zbirke Arheološkog muzeja u Zagrebu za međunarodni izložbeni projekt *"The Slavs in Europe" - "Slawen in Europa"* (Brandenburgisches Landesamt für Denkmalpflege und Archäologisches Landesmuseum) u kojem je AMZ i njegov Srednjovjekovni odjel pristao učestvuje kao ravnopravni partner u planiranju i organizaciji projekta zajedno s velikim brojem muzejskih i srodnih institucija iz niza zemalja srednje i istočne Europe. Ostvarenje projekta 2015. godina. (Ž. Demo)

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

- Vodič po izložbi „Srednjovjekovne sprave za mučenje“

format: 11,5 x 28 cm

42 stranice

ISBN 978-963-6789-54-2

CIP zapis pod brojem: 757713

naklada 500 primjeraka

- Katalog izložbe „Iz školskih udžbenika povijesti“
format: 21 x 29,7 cm
60 stranica
ISBN 978-953-6789-56-6
CIP zapis pod brojem: 763441
naklada 500 primjeraka
- „Duje Rendić-Miočević - Dalmatia Christiana - *Opera omnia*“, knjiga u seriji
Collectanea archaeologica - Musei archaeologici Zagrabiensis (sv. 1)
nakladnici: Arheološki muzej u Zagrebu i Književni krug Split
format: 19,5 x 25 cm
488 stranica
ISBN 978-953-6789-55-9
CIP zapis pod brojem: 764012
naklada 600 primjeraka
- „Numizmatički priručnik i rječnik“, publikacija u seriji *Collectanea archaeologica - Musei archaeologici Zagrabiensis* (sv. 2)
nakladnik: Arheološki muzej u Zagrebu
format: 19,5 x 25 cm
523 stranice
ISBN 978-953-6789-62-7
CIP zapis pod brojem: 795634
naklada 300 primjeraka
- Katalog izložbe „Iluminacije – arheološki crteži Krešimira Rončevića“
format: 20,5 x 27,5 cm
44 stranice
ISBN 978-953-6789-59-7
CIP zapis pod brojem: 781527
- Knjiga „Put neandertalca“
format: 24 x 29,7 cm
288 stranica
ISBN 978-953-6789-60-3
CIP zapis pod brojem: 788970
naklada 700 primjeraka

- Z. Babić: Putem neandertalca s Arhimišom
format: 19,5 x 20,5 cm
32 stranice
ISBN: 978-953-6789-61-0
CIP zapis ne postoji
naklada 300 primjeraka
- J. Balen: Đakovo, Franjevac – kasno bakrenodobno naselje, monografija u seriji
Monografije i katalozi AMZ (br. 7.)
format 23,5 x 33 cm
290 stranica
ISBN: 978-953-6789-58-0
CIP zapis pod brojem: 782539
naklada 500 primjeraka
- T. Bilić: Bukova, ostava srebrnog novca iz 15. i 16. st., monografija u seriji Katalozi i
monografije AMZ (br. 8.)
format 23,5 x 33 cm
291 stranica
ISBN: 978-953-6789-57-3
CIP zapis pod brojem: 766796
naklada 500 primjeraka
- Katalog izložbe „Starija faza kulture polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj – novi
izazovi”
nakladnici: Arheološki muzej Osijek i Arheološki muzej u Zagrebu
format: 21,9 x 28 cm
260 str.
ISBN 978-953-7559-08-3
CIP zapis pod brojem: 782637
naklada 500 primjeraka

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Pedagoški odjel organizirao je ukupno 396 stručnih vodstava (za ukupno 10 299 posjetitelja raznih dobni i ciljanih skupina) u realizaciji muzejske pedagoginje (165 stručnih vodstava), kustosa (15 stručnih vodstava) i studenata arheologije (216 stručna vodstva)

- Održano je 14 posebnih stručnih vodstava za polaznike dnevnih bolnica grada Zagreba i nekoliko Centara za socijalnu skrb
- Po Arheološkom parku Andautonija obavljeno je 96 vodstava (D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj, Nikoleta Perok s vanjskim suradnicima)
- Održano je tridesetak specijalnih vodstava na terenima tijekom iskopavanja te po stalnom postavu Muzeja (kustosi sa svih Odjela)

11.2. Predavanja

- Kolegij *Osnove muzejskog rada* na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu za studente 3. godine studija, ljetni semestar (J. Balen). U okviru kolegija jedno je predavanje održala D. Kušan Špalj s temom „Arheološki parkovi i muzeološki prezentirani arheološki lokaliteti“, a jedno vodstvo i predavanje održala je M. Bunčić o međunarodnim izložbenim projektima na primjeru izložbe "Srednjovjekovne sprave za mučenje"
- Održano je predavanje s temom „Arheološki park Andautonija“ - u Galeriji Muzeja Moslavine u Kutini, 28. veljače 2011. (D. Kušan Špalj)
- Predavanje studentima diplomskog studija povijesti (smjer – antika) Filozofskog fakulteta u Zagrebu (I. Mirnik)
- Predavanja iz kolegija „Uvod u numizmatiku“ na Visokoj školi međunarodnih odnosa i diplomacije u Zagrebu (I. Mirnik)
- Predavanje „Počasni doktorati Hrvatskog sveučilišta Franje Josipa I. godine 1916.“ za Hrvatsko-austrijsko društvo, na Rektoratu Zagrebačkog sveučilišta 22. ožujka 2011. (I. Mirnik)
- Predavanje o medaljerskom opusu Ive Kerdića, održano 29. lipnja 2011. god. za Družbu „Braća Hrvatskoga Zmaja“ u kuli iznad Kamenitih vrata (I. Mirnik, zajedno s Tatijanom Garelić)

11.3. Radionice i igraonice

Pedagoški odjel (Z. Babić i studenti arheologije):

- Realizirane su 93 radionice za različite dobne i ciljane skupine (dječji vrtići, osnovne škole, posebno najavljene radionice). Radionice su najčešće ostvarene kao dio vodstva po muzejskim izložbama. Najviše puta održana je radionica „Pišemo i čitamo hijeroglife“ (64), a potom radionica „Budi Indiana Jones!“ (7), „Egipatske igre na ploči“ (5) „Moderni Japodi“ (4), „Antički novac“ (4), „Mali egipatski umjetnici“ (4), „Život u drevnom Egiptu“ (1), „Život u antičkom Rimu „ (1), „Egipatski nakit“ (1), „Iluminacije“ (1) i „Čarolija igre“ (1).
- **Arheološki park Andautonija** (D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj i vanjski suradnici):
 - Nastavljen je rad na realizaciji projekta "Andautonija za djecu". Tijekom godine kroz igraonice i radionice prošlo je 1784 djece.
 - Održane su radionice "Andautonija za djecu" u Knjižnici S.S. Kranjčević na Peščenici te manja izložba tijekom srpnja i kolovoza u Knjižnici Vrapče.
 - Uz izložbu "Pompeji" u Klovićevim dvorima, 18. lipnja predstavljen je Arheološki park Andautonija - radionice, hrana i suveniri.

11.4. Ostalo

- Tijekom godine radilo se sa studentima Odsjeka za arheologiju u Zagrebu koji su u muzeju obavljali praksu (J. Balen, M. Bunčić, T. Bilić, A. Solter, R. Heide, I. Cvitan).
- U laboratoriju muzeja studentsku praksu te edukaciju na području konzerviranja i restauriranja arheološke građe obavile su apsolvantice diplomskog studija arheologije Edina Balić i Ana Grbeša pod stručnim vodstvom D. Doračića.

Projekt *Andautonija za sve i Dani Andautonije* (7. i 8. svibnja 2011.g. od 12 do 18 sati na prostoru Arheološkog parka u Ščitarjevu):

- U 2011. godini manifestacija *Dani Andautonije* organizirana je u okviru novog projekta *Andautonija za sve, arheološki lokalitet dostupan svima*, s ciljem da se arheološki lokalitet približi posjetiocima kojima uobičajenom muzeološkom prezentacijom lokalitet ostaje nedostupan, a time i nerazumljiv. Dosadašnja iskustva u

radu s pojedinim grupama kao što su djeca s posebnim potrebama ili slijepa osoba, pokazala su da je uz manje intervencije i prilagodbe arheološki lokalitet moguće predstaviti i posjetiocima kojima inače ove vrste destinacija nisu dostupne. Zbog toga je manifestacija 2011. održana s temom *Mirisi u Andautoniji*, sa sadržajima prilagođenim slijepim i slabovidnim osobama. Tom su prilikom u suradnji s Tiflološkim muzejom postavljene i trajne informativne ploče u Arheološkom parku namijenjene slijepim i slabovidnim posjetiocima. Organizacijom besplatnih autobusa, nastojalo se manifestaciju približiti osobama koje inače nemaju mogućnost posjetiti lokalitet, pa je tako organiziran prijevoz i vodstvo za grupe slijepih i slabovidnih, djecu bez roditelja i umirovljenike. Na Danima Andautonije 2011. g. raznim oblicima prezentacije, kroz radionice i izložbu na otvorenom, predstavljeni su mirisi u rimskom gradu. Posjetioци su tako mogli osjetiti mirise koji su se širili rimskim hramovima, kuhinjama, blagovaonicama, kao i mirise koji su stavljeni na odjeću, ali upoznati i neke neugodne mirise tog vremena. Organizirana je i radionica izrade parfema od sastojaka kojima su se koristili Rimljani te izbor mirisnog loga Arheološkog parka. Važnost koje je imalo cvijeće i aranžiranje cvijeća u svakodnevnom životu prikazano je kroz radionicu te ukrase pojedinih ambijenata.

- Osim glavne teme, kroz radionice i igraonice, predstavljene su i razne rimske igre i obrti u rimskom gradu Andautoniji. Svi zainteresirani mogli su se oblačiti u rimsku odjeću te isprobati više vrsta rimske hrane i pića. Predstavljeni su i novi suveniri i plakati, objedinjeni prepoznatljivim vizualnim identitetom i poslovicom. Dane Andautonije posjetilo je oko 1500 posjetitelja.
- Nastavljena je realizacija projekta vizualnog identiteta Arheološkog parka Andautonija u suradnji s Likovnim studijem iz Zagreba, izradom suvenira i kalendara Arheološkog parka (D.Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj).

Rođendanske proslave u Muzeju:

- Pedagoški odjel organizirao je 21 rođendansku proslavu u prostorijama Muzeja. Jedna takva proslava sastoji se od interaktivnog stručnog vodstva i dvije radionice te kviza/tombole u kojem svaki sudionik proslave ima priliku osvojiti nagradu – muzejski suvenir (Z. Babić)

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Press

- Informacije za tiskovine, radio i televiziju o izložbi „Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj“ (J. Balen, S. Mihelić), izložbi „Život keramike - Keramička produkcija latenske kulture“ (I. Drnić) te izložbi „Put neandertalca“ (S. Mihelić)
- Danima Andautonije održanim 7. i 8. svibnja 2011. g. u Ščitarjevu, te o Arheološkom parku Andautonija izvještavali su elektronski (HTV, Hrvatski radio, Radio Sljeme, Radio Velika Gorica;) te je u vezi s time dano i više izjava za tisak (D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj)
- Razgovori i izjave za različite tiskovine (Jutarnji list, Večernji list, 24 sata express itd.) povodom otvaranja izložbe "Srednjovjekovne sprave za mučenje". (M. Bunčić)
- Napisan je članak "Otkrivene tajne zagrebačkih mumija" za časopis 'Meridijani' (I. Uranić)
- Dostava obavijesti – press materijala o svim muzejskim događanjima (S. Mijač Božek)

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

- Sudjelovanje u radio emisijama 2. programa Hrvatskog radija, radio postaje Velika Gorica, i Radio Sljeme, (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)
- Snimanje emisije o staklenim balzamarijima za Obrazovni program HTV-a (Z. Gregl)
- Komentar za Hrvatski radio povodom tužbe aboridžinske zajednice protiv australskih umjetnika inspiriranih u svom radu tradicionalnom aboridžinskom umjetnošću (I. Radman-Livaja)
- Predstavljanje izložbe “Kasnoantička nekropola u Zmajevcu” za Hrvatski radio (I. Radman-Livaja)
- Sudjelovanje u dokumentarcu HTV-a o arheološkoj forenzici („Zapisano u kostima“), autora M. Šlause (J. Balen, I. Radman-Livaja)
- Snimanje Numizmatičke zbirke za projekt HTZ-a: Zagreb in the hart of Europe
- Povodom izložbe "Srednjovjekovne sprave za mučenje" - sudjelovanje u radio emisijama: *Baština* (HRT, 2. program), *Katapultura* (HRT, 1. program), *Kamo*

danas? (Radio Sljeme), *Antena* (Radio 101) te izjave i najave izložbe za Otvoreni radio, *Antena Zagreb* (2x), *Totalni FM* i *Soundset Plavi* (M. Bunčić)

- Povodom izložbe "Srednjovjekovne sprave za mučenje" - sudjelovanje u priložima za: *Dnevnik HTV-a*, *Dnevnik Nove TV* te emisijama *Provjereno* (Nova TV) i *Znanstvena petica* (HTV) (M. Bunčić)
- Nastavljano je snimanje dokumentarnog filma o mumijama i radiološkim za istraživanjima u privatnoj produkciji koji će biti prikazan u okviru izložbe "Mumije - znanost i mit" 2012. godine (I. Uranić)
- Intervju za Katolički radio (I. Uranić)
- Nastup u dnevniku RTL-a na temu optužbe podnesene protiv D. Šukera vezano uz njegov pronalazak antičkog novca u zrakoplovu (T. Bilić)
- Prilog o izložbi „Iz školskih udžbenika povijesti“ za emisiju HRT-a „Trenutak spoznaje“ (Z. Babić)
- Sudjelovanje u televizijskoj emisiji „Škoski sat“, Programa za djecu i mladež HRT-a, na temu „Dan muzeja“ (Z. Babić)
- Sudjelovanje u televizijskoj emisiji „Školski sat“, Programa za djecu i mladež HRT-a na temu „Izložba - Iz školskih udžbenika povijesti“ (Z. Babić).

12.3. Predavanja

- Predavanje održano povijesnoj grupi gimnazije „L. Vranjanin“ na temu „Zagreb dok ga još ni bilo – prije 1094. g.“ (Z. Gregl)
- Predavanje održano u Društvu Klasične gimnazije „Žumberak u slikama“ (Z. Gregl)
- Predavanje za široku publiku o gladijatorima i gladijatorskim igrama u Klovićevim dvorima povodom izložbe „Pompeji“ (I. Radman-Livaja).
- Predavanje u prostorijama AMZ-a (u sklopu projekta „Scena AMZ-a“): „The Ancient Egyptian collections of the National archaeological museum and of the Benaki museum in Athens“ održala je Dr. Amanda - Alice Maravelia iz Helenističkog centra za egiptologiju (organiziracija T. Bilić, I. Uranić)

12.4. Promocije i prezentacije

- Predstavljanje Godišnjaka gradskog muzeja Sisak za 2011. godinu (I. Radman-Livaja)
- Predstavljanje knjige: Duje Rendić – Miočević - *Dalmatia Christiana - Opera omnia*, Dvadeset i treća Knjiga Mediterana, Split, 25. rujna 2011. (knjigu su predstavili N. Cambi, B. Migotti, J. Balen)

12.5. Koncerti i priredbe

U Muzeju je održan ciklus koncerata „Barokne ekstravagance – rana glazba u Arheološkom“ – ansambl Responsorium: 2.3.2011. Gabriello Puliti: Ghirlanda odorifera cioe mascherate a tre voci, 8.12. 2011. Affeti soavi: Monteverdi i umjetnost emocija (organizacija J. Balen, A. Solter)

12.6. Djelatnost klubova i udruga

Članovi Udruge Uma iz Zagreba održali su predavanje na temu: *NEOLITIČKI PLES-duhovni ples stare Europe?* (organizacija S. Mijač Božek)

12.7. Ostalo

Manifestacija *Noć muzeja*, održana je 28. siječnja (organizacija S. Mijač Božek). Uz besplatan ulaz organiziran je prigodan program koji je uključivao **muzejski stalni postav**: *Pretpovijesna, Egipatska, Antička* (uvodni dio) i *Numizmatička* zbirka, **povremene izložbe**: *Numizmatička zbirka AMZ-a: Donacije 1990.-2010.*, *Antička zbirka Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika*, *Antičko staklo: restauracija* (u suradnji s MHAS-om), **akcije i manifestacije**: *SOLINJANKA - večernji izlazak solinske carice* (radi se o manjoj izložbi koju su pripremili A. Rendić-Miočević, Z. Gregl, I. Radman-Livaja), *Friziranje rimske carice* (u suradnji s frizerskim salonom Kincl) te **susrete u lapidariju**: *Virtualna izložba: Rimski grad Andautonija* i Promotivna prodaja muzejskih suvenira i publikacija u Museum shopu

U povodu *Međunarodnog dana muzeja*, 18. svibnja, na temu *Muzej i sjećanje / Predmeti pričaju tvoju priču* uz besplatan ulaz i organizirana besplatna stručna vodstva po muzejskoj stalnoj postavi i povremenim izložbama: *Život keramike – keramička produkcija latenske kulture, Iz školskih udžbenika povijesti i Srednjovjekovne sprave za mučenje*, priređena je i prigodna izložba dječjih radova na temu *Dodir – ljudi se svačim bave* (muzejska edukativna nagradna igra).

Povodom obilježavanja **Dana Donjeg grada**, 23. rujna, ulaz u Muzej bio je besplatan, a produženo je i radno vrijeme za posjetitelje.

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

- Tijekom trajanja izložbe *Srednjovjekovne sprave za mučenje* dva puta (svibanj, lipanj) je održana nagradna igra na Radiu 101 u kojoj su podijeljene besplatne ulaznice za izložbu (M. Bunčić)
- Na lokalitetima Gornja Vas i Mrzlo Polje postavljena su dva drvena informativna panoa u okviru projekta poučne staze tzv. „Staza kneževa“ (Z. Gregl)
- Tiskanje propagandnog materijala (plakat) za Dane Andautonije 2011. (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)
- Izrada suvenira Arheološkog parka Andautonija (šalice, označivač knjiga, jo-jo, lutke, magneti i dr.), sve u suradnji s Likovnim studijem (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)
- Izrada kopija keramičkih posuda i nakita (narukvice, prsten) nađenih u istraživanjima u Ščitarjevu (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)
- Tisak kalendara „Andautonija 2012.“ s rimskim poslovicama (idejno rješenje: D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich, likovno oblikovanje: Likovni studio, Zagreb)
- Tisak deplijana Pedagoškog odjela vezan za radionicu „Pišemo i čitamo hijeroglife“ u svrhu promocije i prodaje (Z. Babić)
- Tisak edukativne arheološke karte, „Arhimirova arheološka karta“, u A3 formatu (500 kom) i B5 formatu svrhu prodaje (Z. Babić)
- *B1 plakati* sponzorirali su izložbu „Srednjovjekovne sprave za mučenje“ ustupanjem 100 oglasnih površina u javnom prijevozu u trajanju od dva tjedna. (M. Bunčić)

- Izrađeno je 95 primjeraka suvenira / nakita prema predlošcima iz Srednjovjekovne zbirke od čega 30 privjesaka, 30 pari naušnica, 25 fibula i 10 prstena od posrebrene bronce i srebra. Odabrani predmeti potječu s nalazišta Lijeve bara u Vukovaru i Stenjevec u Zagrebu, a replike je izradio gosp. Zdravko Ladiš, akademski kipar – restaurator iz Zagreba (M. Bunčić)
- Izrada pozivnica, plakata i drugih popratnih promotivnih materijala za sve muzejske izložbene projekte i manifestacije (S. Mijač Božek)
- Oglašavanje - projekt *Mini-Cards* (S. Mijač Božek)
- Redovita dostava muzejskih programskih aktivnosti za promotivne materijale TIC-a, HTZ-a, *ZGinyourpocket*-a te za potrebe raznih drugih web portala (S. Mijač Božek)
- Promotivna prodaja i prezentacija novih muzejskih suvenira i publikacija (S. Mijač Božek)
- Rad na Projektu MDC-a – *Hrvatski virtualni muzeji* (S. Mijač Božek).

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

- Arheološki muzej u Zagrebu tijekom 2011. ukupno je posjetilo **36 777** posjetitelja (od toga domaćih 32591, a stranih 3751)
- Od 1. 5 do 1. 11. 2011. Arheološki park Andautonija u Ščitarjevu razgledalo je oko **5000** posjetitelja.
- Muzejske izložbe u drugim sredinama posjetilo je ukupno **2683** osoba.

15. FINANCIJE

Ministarstvo kulture RH	22,39%
Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport	67,96%
vlastiti prihod	6,09%
sponzorstvo i ostalo	3,56%

16. OSTALE AKTIVNOSTI

16.2. Ostalo

Donacija: muzej je donirao desetak rimskih suvenira Hrvatskom društvu klasičnih filologa, Državnom povjerenstvu za provedbu natjecanja iz klasičnih jezika, koji će se dodjeljivati kao nagrade najboljim natjecateljima na ovogodišnjem natjecanju.